

Bitka na Kosovu

Globalni slovenski dogodek so razprave oziroma prepričilo o ustavnem referendumu. Uradna politika meni, da ni potreben, da smo Slovenci pri usklajevanju ustavnih amandmajev dosegli največ, kar je bilo v tistem trenutku mogoče, da nova dopolnila v ničemer ne bodo okrnili slovenske suverenosti in da je čisto dovolj, da se o njih izrečejo delegati v slovenski skupščini, saj jih je navsezadnje izvolilo ljudstvo.

Poleg tega politični vrh med vrsticami poudarja, da dopolnila pač moramo sprejeti, če nečemo, da se nam bo kot narodu nekaj zgodilo. Kaj naj bi to bilo, nihče ne pove, čeprav ni težko ugantiti. Na drugi strani so tisti, ki menijo, da bi bil referendum zaradi narave ustavnih amandmajev v resnici slovenska samoodločba, preprečiti ali prepovedati referendum pa ni po njihovem nič drugega kot zanikanje samoodločbe naroda. Ko to v torek dopoldne pišemo, so delegati že v slovenski skupščini, po tistem, kar nam je o načinu dela in odločanja v sobotni prilogi Dela povedal eden izmed

njih, ni bojzani, da dopolnila ne bi bila potrjena. »Tisto« se nam (še) ne bo zgodilo.

Sicer pa še vedno nam ljubi slovenski uradni politiki tudi sicer ni lahko, za kar je poskrbel oče naroda Janez Stanovnik. Po obisku v Ameriki, kjer je rekel bobu bob, so ga predvsem Srbi obtožili antisrbstva in antijugoslovanstva, vmešati se je moralo predsedstvo SFRJ ter rahlo okrcati ene in druge. Padalo je tudi po našem veleposlaniku v ZDA Živoradu Kovačeviću. Čudno. O njegovem švedskem kolegu, ki je nedavno na zaboji za pesek pred sprehajajočimi se mamicami in otročiji vrtel neprijavljeno pištolo, nismo slišali nič slabega.

Sicer pa živi Jugoslavija v znaku množičnih shodov. Največji je bil v soboto v Beogradu, kjer se je po nekaterih podatkih zbralo 1,3 milijona ljudi. Slobodan Milošević je vprico svojih slik med drugim sporočil, da bo Srbija dobila svojo bitko na Kosovu, vendar ne v škodo Albancev. Član sveta federacije Mihajlo Švabić pa je izjavil, da so Borštner, Janša,

Tasić in Zavrli navadni vojuni in da Jože Smole z zastavljanjem vprašanja o zakonitosti procesa proti njim ruši Jugoslavijo.

Omenjeni četverici (Borštnerju že prej) so pristojna sodišča odločila začetek prestajanja kazni, kar je nedvomno največja zmaga odbora za varstvo človekovih pravic, ki je v ponedeljek zboroval na zasneženem Trgu revolucije v Ljubljani in se razen za četverico zavzel še za spoštovanje slovenske suverenosti in za referendum.

Najbolj važen jugoslovanski dogodek minulega tedna pa so bile množične demonstracije na Kosovu, kjer so se mladina, delavci in razumniki zavzeli za Azema Vllasija in Kaqusho Jashari, partijska voditelja, ki sta morala odstopiti in sinhroniziran namig z vrha. Oba sta ubogala, vendar se je izkazalo, da imata tudi onadva (hotela ali ne) svoje ljudstvo. Njuno vrnitev na položaje je zahtevalo in še zahteva več kot 100.000 Albancev in samo naključje je, da se sneg v Prištini ni pomešal s krvjo. Vsi vemo, kako slab zaveznik so naključja, bitka na Kosovu šele bo.

M. BAUER

Problem leži v nezakonjenem kultu nedela

Dr. Sunič iz ZDA in dr. Ribnikar o naših usodnih vprašanjih

Opazam, da je znani del jugoslovanskih intelektualcev v zadnjem času navdušen nad »svobodno tržno paradigmo«. Doslej je bilo to tabu tema, zdaj pa se kaže kot edina rešitev za jugoslovanske ekonomske probleme. Vendar opozarjam pred prevelikimi upi. Pri tem se sklicujem na ruskega sociologa in književnika Aleksandra Zinovjeva, ki je dobro ugotovil, da je svobodno tržišče nesprijemljivo za socialistične dežele iz preproste razloga, ker zahteva od povprečnega državljanu trikrat več dela in mu hkrati jemlje občutek psihične varnosti in predvidljivosti. Zaradi tega menim, da je nepravilno vsi krivdo za krizo zvaliti na Partijo. Problem leži v kultu nedela, ki so ga egalitarne strukture legitimizirale. Dokler se ne otresemo miselnosti, da »me nihče ne more tako malo plačati, kolikor malo lahko delam«, ne bo izhoda iz krize.

Prof. dr. TOMISLAV SUNIČ
University of California, ZDA
(V reviji Danas)

Zavedati se moramo, da tržno gospodarstvo ni raj. Tržni sistem je nekaj zelo krutega, neprizanesljivega, trdega. Producentom daje zelo ozek okvir, v katerem se morajo spraviti, in sicer, koliko stroškov in s tem lenobe, malomarnosti, netočnosti in podobnih čednosti se jim prizna. Prizanesljivejši je do inovatorjev — do tistih, ki si izmislijo kaj novega in seveda pravega. Tam se omenjeni okvir razširi. Vendar če parafraziramo misel Winstonona Churchilla o parlamentarni demokraciji, velja, da je vse drugo še slabše, še bolj kruto. Vse to drugo smo že sami izkusili — namreč centralno-planski in plansko-tržni gospodarski sistem.

Presaditev logike kolhoza in sovhoza zunaj kmetijstva je še bolj usodna, kakor je bila za samo kmetijstvo. V kmetijstvu je namreč postalo zelo kmalu očito, da je s sovhozi in kolhozi drugače sicer vse v redu, le koruze in pšenice ne dajejo. Ko so nam Američani pre-

• Če bi imeli na Pruskem, Francoskem ali Angleškem v Marxovem času 133. člen kazenskega zakona, bi Marx ne napisal Kapitla in drugih del. (I. Ribnikar)

nehali pošiljati pšenico, smo morali prenehati z omenjenim socializmom na vasi. Presaditev kolhozne in sovhozne ureditve zunaj kmetijstva je bila bolj usodna. Ni bilo namreč takoj vidno, da ta ureditev ne daje »pšenice«. Z utemeljitvijo, da moramo počakati, da bo »sistem v celoti zaživel«, smo spet začeli uvažati »pšenico« — začeli smo se zadolževati v tujini. Ko je prenehal uvoz »pšenice« v obliki zelenih dolarjev, so se začeli lomiti. To priznanje je tako hudo, da smo z njim oklevali dosti let. Upamo, da smo res na tem, da to dokončno priznamo. Dr. IVAN RIBNIKAR v Naših razgledih

TRIDESET LET ISKRE MOKRONOG

MOKRONOG — Delavci tovarne elektrolitov v Mokronogu, ki deluje v okviru Iskre, bodo v petek ob 12. uri v zadruženem domu v Mokronogu s skromno slovesnostjo obeležili 30-letnico uspešnega dela 230-članskega kolektiva. Ta proizvajajo prek 70 milijonov elektrolitov vseh vrst in je največja tovrstna tovarna v Jugoslaviji. Kot poudarja direktor Ludvik Lovšev, pokriva 70 odstotkov vseh potreb v Jugoslaviji po elektrolitih, delež proizvodnje na domačem trgu pa je komaj 30 odstotkov vse proizvodnje. Vse ostalo pomeni izvoz, ki bo letos presegel 4 milijone dolarjev. Delavcem z najdaljšo zvestobo v tovarni v Mokronogu bodo jutri podelili tudi posebna priznanja.

120-LETNICA ŠOLE V ŠENTLOVRENCU IN GOLIEVE PLAKETE

ŠENTLOVRENC — V petek bodo v Šentlovrencu obeležili 120-letnico tamkajšnje šole. Ob tej priložnosti bodo podelili Golieve plakete za leto 1987. Veliko Golieve plakete bo prejela Ladislava Rečnik s trebanjske osnovne šole, ki je zelo predana svojemu delu z otroki, nastopa z lutkovnimi skupinami po vsej občini in razveseljuje tudi z ritmičnimi skupinami. Golieve plakete bodo dobile tudi Dragica Hazdovec z mirenske OŠ, Nada Videčnik, ki že vrsto let poučuje v prvem razredu in se ves čas temeljito pogloblja v psihični razvoj učencev, v polni meri pa upošteva otrokovo svojevrstnost; plaketo bo dobila tudi Tatjana Miheličič, ki je od leta 1983 zaposlena na glasbeni šoli Trebnje. Pod njenim vodstvom je ta šola postala zelo priznana tudi v slovenskem merilu.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 227
z dne 21. novembra 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	3559,60	3564,95	3570,30
Avstrija	šiling	100	34075,01	34126,20	34177,39
Kanada	dolar	1	3422,90	3428,04	3433,18
Danska	krona	100	62141,29	62234,64	62327,99
Finska	marka	100	100977,72	101129,41	101281,10
Francija	frank	100	70135,22	70240,58	70345,94
ZR Nemčija	marka	100	239593,36	239953,29	240313,22
Grčija	drahma	100	2880,58	2884,91	2889,24
Irska	funt	1	6395,86	6405,47	6415,08
Italija	lira	100	322,69	323,17	323,65
Japonska	jen	100	3397,50	3402,60	3407,70
Kuvajt	kv. dinar	1	14868,21	14890,55	14912,89
Nizozemska	gulden	100	212484,34	212803,55	213122,76
Norveška	krona	100	63617,12	63712,69	63808,26
Portugalska	escudo	100	2865,72	2870,03	2874,34
Švedska	krona	100	68723,49	68826,73	68929,97
Švica	frank	100	285238,01	285666,51	286095,01
V. Britanija	funt	1	7563,06	7574,42	7585,78
ZDA	dolar	1	4171,60	4177,87	4184,14

Naša anketa

Dvomi o delničarstvu

»V sili še vrag muhe žre«, pravi star pregovor, ki bi ga zlahka uporabili za naše modro državno vodstvo. Ihtavo se je dolgo otepal zakonov in ustavnih določil, ki bi omogočila priliv tujega kapitala našemu bolnemu gospodarstvu. Strah je bil seveda ideološki, saj kapital z gnilega zahoda pomeni tudi zahtevo po dobičku in soodločanju. To pa nikakor ni šlo skupaj; prvo zato ne, ker naše gospodarstvo nikakor ne prizna prve kategorije, druge pa v imenu delavskega samoupravljanja tudi noče spustiti iz rok. Sedaj, ko so nas mnoge socialistične države že prehiteli, smo z ustavnimi dopolnili le odprli vrata tudi tujemu kapitalu. Koliko bodo pokazali dejanski rezultati. Tuja pa nam sedaj tudi ni več misel, da bi odprli pot še eni, po naših pojmih tipično kapitalistični kategoriji: delničarstvu. Vprašanje je seveda, kako ga bomo skušali spariti z našo socialistično ideologijo. Bomo po stari navadi zopet hoteli, da bi ostal volk sit in koza cela? Če v tem primeru tisti, ki bo denar vlagal, ne bo imel nič od tega, tudi z našim delničarstvom ne bo nič, kljub načelnemu pristanku.

ANDREJ LEVSTEK, montažer v Kočevskem tisku, Kočevje: »Seveda sem za to, da bi prodajali in kupovali delnice, saj tako ravna tudi v kapitalizmu, pa jim ne gre pretirano slabo. Tudi jaz bi kupil delnice, saj bi dobil več, kot pa, če bi denar vlagal na banko. Težje je z izborom firm ali DO. Med ljudmi ni pravega zaupanja v uspešnost kočevskih podjetij, zaupanje pa je pogoj za vlaganje. Ljudje bi denar radi vlagali v pametne naložbe, sedaj pa ga očitno raje zapravljajo.«

ALOJZ PŠENICA, tehnolog v Riku, Ribnica: »Načeloma sem za vlaganje denarja v delnice, saj bi tako pospešili razvoj gospodarstva, kot to velja v svetu, osebno pa bi moral veliko več vedeti o zavarovanju vloženega kapitala in kakšen vpliv bi imel na poslovne odločitve v DO, kamor bi denar vlagal. Skratka, pri vsem tem je še cel kup nerazrešenih vprašanj, za katera mislim, da jih pri nas še ne bomo kmalu razrešili, zato dvomim, da bomo pri nas s tem kmalu začeli.«

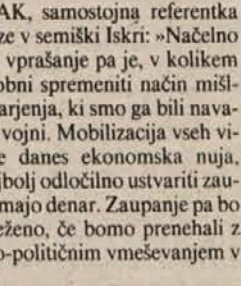
STANE ŠEŠKO, tajnik KS Sevnica: »Menim, da bi pri nas, če ne bi bilo ideoloških in drugih predsodkov, že davno sprejeli delničarstvo. Družbena lastnina je last vseh in nikogar, zato se ne smemo čuditi, da imamo do nje neustrezen odnos. Delnice so čisto druga pesem. Vsakdo bi gledal, da bi se mu njegov kapital povečeval in zahteval večjo kontrolo nad njim. Delnice prihajajo k nam prepozno, smotrnost naložb in obračanje denarja pa boste z njimi gotovo večja.«

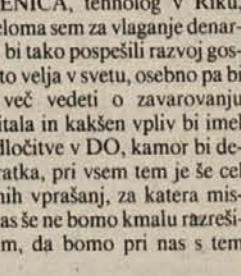
DARKO BARTOLJ, obrtnik iz Trebnje: »Uvedbo delnic podpiram, ker je mrtvega oziroma neproduktivnega družbenega bogastva pri nas za tako revno državo veliko preveč. Ko pa bodo državljani vlagali svoja sredstva v produktivne naložbe, je povsem normalno, da bodo imeli od tega korist, pa tudi možnost samoupravljanja. Mislim, da bi delnice pri nas že imeli, če bi bil glas obrtništvu močnejši in če se ne bi nekateri še kar naprej bali bogate družbe in ljudi.«

FRANC ADAM, upokojenec iz Novega mesta: »Upokojenci kaj malo lahko prihranimo, zato bi se težko šli delničarje. Jaz skromen prihranek vlagam kot delničar v svoje vnuke. Poznam pa tudi take, ki bi lahko svoj denar pametneje vlagali, namesto da bi jim ga ne žrli molji. Če bi ga imel jaz, bi dobro razmislil, v katero tovarno bi ga naložil. Mislim, da je na Dolenjskem malo takšnih, zagotovo pa Kremen ter obrtnika Lisac in Osolnik.«

JOŽE SKINDER, receptor v TCP Dju-ro Salaj, Krško: »Mislim, da so delnice dobro naložen denar, ki se bogato obrestuje. Jaz bi z veseljem kupil delnice svoje delovne organizacije, v kateri delam že 40 let, kupil pa bi jih predvsem zaradi tega, ker svoji delovni organizaciji zaupam. Čeprav nimam veliko prihrankov, saj sem v družini samo jaz v službi, bi že jutri kupil delnice, če bi bile naprodaj. Podobno razmišljajo tudi drugi, zato bi morali to zamisel čimprej uresničiti.«

DANICA PULJAK, dipl. ekonomist iz Metlike: »Možnost nakupa delnic bi bila gotovo vsestransko koristna stvar, ki pa jo je treba najprej z zakoni nedvoumno urediti, in to na ekonomskem, ne pa na političnem nivoju. Seveda bi ljudje svoj denar raje vlagali v delnice, kot da jim nekorišno propada, bi pa prej dobro premislili, katere delnice kupiti. Šmisel nakupa delnic je profit, obstaja pa določeno tveganje. Tako bi bil nakup delnic tudi podpora dabornim, splošnim in prodornim projektom.«

Slovenija prvič na globusu

Prof. dr. France Bučar meni, da se tržno gospodarstvo in monopolni politični sistem izključujeta — Trg pomeni svobodo, to pa je tudi svoboda posameznika

NOVO MESTO — »V ZDA so časniki ob vrhuncu slovenske pomladi zapisali, da se je Slovenija prvič v svoji zgodovini predstavila na svetovnem zemljevidu. Če vemo, da Američani nimajo posebnega posluha za evropska videnja (tudi to se spreminja), je takšna trditve toliko bolj dragocena.« je med drugim dejal prof. dr. France Bučar na svobodni katedri, ki sta jo v Novem mestu 16. novembra pripravila tukajšnje društvo politologov in sociologov ter zveza socialistične mladine.

Pred polno modro dvorano hotela Metropol je Bučar govoril o ustavnih amandmajih in slovenski suverenosti. Dejal je, da postajajo ustavnih amandmajev tema, so apeli, da je kritično razmišljanje o ustavi politična agitacija. Po prof. Bučarju je značilnost dopolnil, ki jih sprejemamo, primarnost jugoslovanstva nad posameznimi narodi. Republike postajajo po njegovem samo upravne enote. Gre za bistveno revizijo jugoslovanske države, za uveljavljanje zveze. Druga značilnost amandmajev je

zagotovitev trdnega položaja JLA, ki je garant take države. Armada dobiva z dopolnili položaj institucije, ki je nad in zunaj sistema.

Potem ko je Bučar govoril o razlikah med realosocializmom in socialno demokracijo, je poudaril, da je demokracija osnovni element, s katerim lahko reguliramo družbo. Družba brez demokracije je oslepljena. Popolnoma jasno je, da so morali vsi totalitarni režimi doživeti katastrofo, vsi brez izjeme so v slepi ulici. Zdaj je vprašanje, ali so ti

režimi v slepi ulici zaradi teh ali onih ukrepov v njihovem modelu tako imenovanega znanstvenega uravnavanja družbe, v katerih je posameznik vnaprej določen delček družbenega stroja, ali pa gre za popolnoma napačen koncept. Če pristajamo na teorijo o napačnih ukrepih, sledi vedno nove (neuspešne) reforme, če pa bi kje priznali, da je napačen koncept, bi se morali posloviti tudi ljudje, ki so ga postavili.

Bistvo socialne demokracije je, da pusti stvar naravnemu razvoju, se zlasti, ker ne poznamo vseh zakonitosti družbe. Tržno gospodarstvo in monopolni politični sistem se izključujeta, monopol partije ni združljiv s trgom, je menil Bučar. Trg pomeni svobodo, to pa je na koncu tudi osebna svoboda.

Po besedah prof. dr. Bučarja slovensko politično vodstvo glede amandmajev ni vzdržalo pritiskov, čeprav je v začetku imelo namen odločno braniti slovensko suverenost. Pred 17. sejo CK ZKJ je slovensko vodstvo mahalalo s podporo ljudstva, ki jo je tudi v resnici imelo. Stvari so se potem spremenile, jasno je, da je v današnji situaciji razpis referendumu za slovenski vrh popolnoma nesprijemljiv. S tem pa je po Bučarjevemu mnenju slovensko vodstvo prekinilo zvezo s svojim ljudstvom.

M. B.

Ljubljansko pismo

Ali Kosovo sploh dovolj poznamo?

Vsaka stran pozna samo svojo resnico

LJUBLJANA — V tisku je moč brati trditve, da v Jugoslaviji ni nikogar, ki bi lahko suvereno, poznavalsko pisal o Kosovu, o Albancih in drugih narodih in narodnostih, o njihovih medsebojnih odnosih, kulturnih značilnostih, o njihovi zgodovini in sedanjosti. Te ugotovitve vsekakor zvenijo na moč neverjetno, ko vendar o Kosovu — zlasti po letu 1981 — pišejo in govorijo tako rekoč vsa jugoslovanska glasila. Dokler torej to ugotovitev merimo s številom priobčenih poročil, jo lahko mirne duše zavrnemo kot izmišljotino ali celo kot zlobno laž. Šele ko se ozremo po virih zapisov, vidimo, da gre največkrat za vesti (o novih skrunitvah posesti, ženske časti ali pokopališč, o izrečenih obsodbah za omenjena dejanja) ali pa za poročila s sej različnih samoupravnih in političnih teles v republikah, pokrajinah in federaciji.

Večina javnih glasil v zavesti jugoslovanskih državljanov sicer prizadevno vzpostavlja zapleteno sestavljanje mednarodnih, gospodarskih, političnih, socialnih in razvojnih zagat Kosova, vendar samo z razpoložljivimi novinarskimi žanri (reportaže, okrogle mize, intervjuji itd.) zagatam ni mogoče priti do dna. Brez poznavanja zgodovine Albancev, Srbov, Črnogorcev, Romov, Turkov in vseh drugih narodov in narodnosti na kosovskih tleh, brez temeljitega poznavanja vsake posamične kulture, jezika in vloge tradicije v življenju posamičnih skupnosti, brez poznavanja vloge religij Kosova pač ni mogoče razumeti. Takšnega razumevanja ne more zagotoviti le novinarsko pisanje.

V zavesti jugoslovanskih državljanov je zato podoba Kosova še

vedno zlepljena iz znanih stereotipnih drobcev.

Javnosti je dana izbira, da glasilom preprosto verjame ali jim ne verjame, pri čemer odločitve za eno ali drugo možnost ne more utemeljiti na zanesljivem viru podatkov iz informacijskega sistema.

Če dodamo še dejstvo, da v Jugoslaviji slabo poznamo zgodovino Kosova, kulture tamkajšnjih narodov in narodnosti in da so zunaj pokrajine poznavalci albanskega jezika redki, potem je jasno, da javnosti pri razumevanju Kosova preostaneta predvsem človečnost in nekakšen čut pravičnosti. To pa je kaj slaba podlaga za trajnejšo rešitev problemov Kosova (in Jugoslavije). Prav nasprotno, to je podlaga za bohotenje najrazličnejših strasti, vse tja do nacionalističnih in šovinističnih.

Prišli smo torej do ugotovitve, da kosovske razmere v jugoslovanskih glasilih lahko vidimo najmanj na tri načine; prvi zlorablja kosovsko dramo za uveljavitev interesov svoje politike, drugi pasivno taktizira s ponavljanjem uradnih političnih ocen in resnic, tretji pa poskuša z argumenti in dejstvi razsvetljevati kosovske razmere in tudi z vidika razmer v Jugoslaviji iskati ustrezne rešitve problemov. Vsak od teh načinov je resničen, kakor je tudi po njihovem mestu resnica le tisto, kar ponujajo.

In kako, po kakšni poti iz kosovske drame?

Razvoj Kosova je nedvomno skupen, jugoslovanski problem, pri tem pa možnosti in odgovornosti za reševanje tega problema niso enako razporejene. Največjo odgovornost za urejanje razmer, za razvoj in za ustvarjanje sožitja na Kosovu in v Jugoslaviji, ima socialistična avtonomna pokrajina Kosovo, njene ustanove in organi, vsi v njej živeči ljudje ter SR Srbija. Federacija in vse republike ter pokrajina Vojvodina pa so odgovorne predvsem za hitrejši gospodarski, socialni in kulturno-civilizacijski razvoj. Albanci kot večinsko prebivalstvo na Kosovu so v demokratičnih odnosih in ob učinkovitem delovanju državnih organov najbolj odgovorni za varstvo in uresničevanje nacionalnih pravic, za zaščito osebne nedotakljivosti in dostojanstva vseh ljudi, zlasti pripadnikov srbskega, črnogorskega in drugih narodov in narodnosti, ki živijo na Kosovu, ter za njihovo enakopravnost.

VINKO BLATNIK

Kmetijstvo

PISMO PRESEDNIKU STANOVNIKA

Tudi na tem koncu Slovenije smo se zbrali kmetje, da ustanovimo podružnico svoje stanovske organizacije. Preveč je bilo hlastanja po kmetovih žuljih, zato smo se zbrali zdesetkani in po krivdi oblastit tudi razslojeni kmetje. Redno spremljamo dogodke na političnem prizorišču in Vaša pokončna drža nam vliva energijo za narodno zavest, ki je sedaj potrebna bolj kot kdajkoli. Opozorjamo pa, da v teh vsesplošnih konfliktih ne pozabimo na smeti pred domačim pragom. Sami ste dolga leta živel v deželi, ki je skoraj v blaginji in verjetno ste zaznali odnos družbe do kmeta. Tudi to je bil razlog, da ste pri volitvah dobili glas iz našega okolja. V soglasju Vas pri delu podpiramo in stopimo tudi v bran, če bo to potrebno. Ko se suverenost nekoga naroda postavlja pod vprašaj, potem se sredstva za dosego cilja ne izbirajo. To moramo vedeti vsi.

Bizeljski kmetje

IMV PODPRLA KMEČKO ZVEZO

Prijetno smo presenečeni nad vestjo, da je IMV podarila Kmečki zvezi renault 4 oziroma popularno »katro«. Prepričani smo, da jo bo Kmečka zveza dostojno reklamirala, saj se je že močno uveljavila med slovenskimi kmeti. Veseli nas, da je IMV dolenski kolektiv, ki je z razumevanjem podprl našega kmeta.

Tako kot industrija si tudi kmetje želimo, da bi imeli stabilen in konkurenčen trg. Vendar če si industrija pokriva stroške proizvodnje, amortizacijo in ustvarja akumulacijo, zakaj potem tega ne sme tudi kmetijstvo. Res je, da je hrana predraga, vendar ne zaradi kmeta, saj kmet pokriva le 60 – 70% svojih proizvodnih stroškov. Hrana dražje posredniki med pridelovalci in porabniki. Kmečka zveza si zato prizadeva za razumejšo slovensko kmetijsko politiko; znanje in pridne roke pa naj odločijo, kdo bo uspešnejši. Zahvaljujemo se kolektivu IMV za podarjeno katro in mu želimo uspešno poslovanje.

KMEČKA ZVEZA
ORČINE NOVO MESTO

Primanjkuje klavne živine

KZ Črnomelj kupuje na Hrvaškem — Iz zadružnih hlevov vse v izvoz — Jata daje premalo

ČRNO MELJ — Od letošnjega poltetja dalje je črnomeljska kmetijska zadruga enovita delovna organizacija, nekdanji tozdi pa so postali sektorji. Eden med njimi je družbena kmetijska proizvodnja z obrati na Lokvah, Blatniku, Maverlenu, v Dragatušu, na Krasincu in klavnico. Po besedah vodje sek-

Franc Kure

torja Franca Kureta v sektorju kot celoti sicer nimajo primankljajev, čeprav nekatere enote poslujejo z motnjami, a povsem zadovoljni delavci niso, zlasti ne zaradi nizkih osebnih dohodkov.

Na Blatniku pita kmetijska zadruga teleta od 100 na 200 kilogramov, na Lokvah in v Dragatušu pa mlado govedo od 200 na 550 kilogramov. Gre za storitveno pitanje, kajti vsa živina je last Mercatorja, ki vse meso proda na tuji trg. V obratu je 450 do 530 tisoč, ki so zasedena skozi vse leto. »Seveda pa tudi nas ni obšla letošnja huda suša, saj je pridelek zmanjšal kar za polovico. Vso voluminozno krmo namreč pridelamo sami doma, dokupimo le močna krmlila. Zato bomo morali čredo uravnati glede na količino hrane, spomladi pa si bomo pomagali s tem, da bomo zasedali travno-deteljne mešanice in tako premostili težave s pomanjkanjem krme do silazne koruze,« pravi Kure.

Tudi na perutninski farmi na Krasincu gre za uslužnostno pitanje brojlerjev, in sicer za Jato, ki pa glede na draga krmlila in vedno večje stroške elektrike in kurilnega olja zadrugi ne zagotavlja dovolj denarja za uspešno poslovanje. »Vendar v zadrugi ne razmišljamo o tem, da bi reje opustili, saj bi s tem naredili večjo gospodarsko škodo, kot pa če poslujemo s primanjkljajem. V dveh mesecih namreč vzredimo po 53.000 brojlerjev, ali z drugimi besedami, okrog 100 ton piščančjega mesa. Vsekakor pa se bomo morali kmalu odločiti, ali bomo našli partnerja, ki nam bo zagotavljal rentabilno poslovanje ali pa

bo morala več denarja primakniti Jata,« pravi odločno Kure.

Črnomeljska klavnica je v letošnjem prvem poltetju delala v velikih težavah, ker so bile cene pod nadzorom. Po svobodnem oblikovanju cen teh težav sicer nima več, se vedno pa ji primanjkuje živine z domačega področja. Zato je zadruga dogovorjena s kmetijskimi zadrugami iz sosednje republike za delni nakup živine na Hrvaškem. Klavnica zalaga z mesom predvsem domače območje, presežke pa proda v Ljubljano.

M. BEZEK-JAKŠE

»Zaupam mladim, ker nas še niso ogoljufali«

Vimpolškovo jezi, da je v kmetijstvu vse obrnjeno na glavo

ŠENTLENART — Nesorazmerje cen duši kmete in tudi Slavica Vimpolšek iz Šentlenarta je ogorčena nad tem, da jim pri odkupu ne priznavajo prizvodnih stroškov:

»Zaradi tega smo skoraj popolnoma opustili svinjereje,« je dejala, »in začeli sejati pšenico in ječmen. Letos smo oddali 10 ton pšenice. Najbolj me jezi, da moramo tako drago plačevati domača hibridna semena, ki so vrh vsega še nekvadratna. Tudi pri gnojilih smo opeharjeni. Pred leti smo v Sloveniji zbirali denar za tovarno umetnih gnojil v Kutini — danes slovenski kmetje plačujemo 50-kilogramsko vrečo po 35 in po 40 tisočakov, na Hrvaškem pa odštejejo zanj komaj 18 tisoč dinarjev. Njihova proizvodnja je zaradi tega cenejša in trgovci tostran Sotle znajo to dobro izkoristiti. Pridelke kupujejo na Hrvaškem in nas tako prisilijo, da jim jih prodajamo napol zastoj,«

Vimpolškovi slovijo v Brežicah tudi po odličnem zelju za kisanje, in kdor ga je pri njih kupil enkrat, se vsako jesen spet vrača ponj. Tudi kisanje ga sami.

»Zelje je naša druga žetev,« je odgovorila kooperantka Slavica. Z njim

Slavica Vimpolšek

smo letos zasadili pol hektara površine. V konsignaciji v Ljubljani kupim holandsko seme, ki je zelo drago, vendar daje tudi petkrat več pridelka,«

Vimpolškova preizkuša še druga uvožena semena. Prideluje je brstični in zimski ohrovt, rdeče holandsko korenje in čebulo. S pridelkom je zelo zadovoljna. Mora se znati in dobiti nadomestilo za svinjereje, ki so jo izničile cene. Prepričana je, da bi bilo za nas vse bolje, če bi prišli na položaje mladi izobraženi in široko razgledani ljudje, taki, kot je Igor Bavčar.

Najbolj zaupam mladim, ker nas še niso ogoljufali,« dodaja vidno razočarana, ker ni bil izvoljen v predsedstvo Slovenije.

J. TEPPEY

Sramotno nizke odkupne cene povrtnin

Slaba perspektiva za povrtninarstvo v Beli krajini

ČRNO MELJ — Po šestih letih pridelovanja tobaka v Beli krajini so letos prekinili z gojenjem te kulture. Vzrok: pridelovalci in Tobačna tovarna iz Ljubljane se niso mogli dogovoriti za odkupno ceno, ki bi bila sprejemljiva za obe strani. Ze sedaj pa je očitno, da se bo zaradi nizkih odkupnih cen enako zgodilo tudi s povrtninami, ki so jih še nedolgo tega v občini tako propagirali. Žal pa pospeševalci — tako sami pravijo — ne morejo narediti čudeža na tem področju, če pridelovanje povrtnin ni dohodkovno zanimivo.

Kako zastopljeno je gojenje povrtnin, pri katerem je potrebno tudi veliko ročnega dela, pove podatek, da so kmetje za rdečo peso, ki se je pretela leta kosala v ceni s krompirjem, letos iztržili le 250 din za kilogram, kar je štirikrat do petkrat manj, kot so dobili za kilogram pridelovalci krompirja. Za kilogram 1. kvalitetne kumarice, torej tistih, ki niso smele biti daljše od 6 cm, pa so dobili 700 din.

Pospeševalci bodo v začetku prihodnjega leta že vedeli okvirno odkupno ceno povrtnin za leto 1989, toda že sedaj je jasno, da čudežev ne bodo mogli narediti.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ponedeljkov sneg in mrz sta temeljito počistila stojnice na novomeški tržnici, zato je bila tudi ponudba temu primerno skromna. Času primerno pa so se pojavile domače krvavice po 8 tisočakov kilogram, prav toliko pa je stal tudi kilogram ocvirkov. Sicer pa je stal kilogram solate 3 tisočake, radiča 2 do 4 tisočake, redkve 2, česna 6-7, špinacle 4, ter liter fižola v zrnu 8 tisoč dinarjev. Za kilogram jabolk je bilo treba odšteti 1.300 do 1.400 din, za kilogram čebule 1.400 din, za kilogram suhega sadja 6.000 din, za kilogram medu 10.000 din in za kilogram orehovitih jedrc 30.000 din. Na voljo so bile tudi mandarine iz Kaštela po 4 tisočake kilogram, lončki smetane po 4 do 8 tisoč ter skuta po 7 do 8 tisoč dinarjev kilogram.

• Če je revoluciji šlo za kruh, je prereneč očiten poskus restavracije revolucionarnih pridobitev. (Matjaž Podlogar)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Pretakanje vina

K besedilu o pretakanju vina, objavljenemu v prejšnji številki Dolenjskega lista, dodajam razna mnenja o tem opravilu, napisana v raznih strokovnih knjigah.

Zračenje vina pri pretoku

O pomenu zračenja vina pri pretoku so različna mnenja. Pri vinu z napako, to je z okusom po drožeh, žveplom vodiku, pri vlečljivosti, pri nagnjenosti k počrtnitvi pri rdečih vinih, pri vonju po gnilobi in podobnih napakah je razumljivo, da pride v poštev le zračni pretok vina. Mali vinogradniki, ki nimajo črpalk, prav tako nimajo izbire in so zaradi pomanjkljive opreme kleti prisiljeni zračno pretakati. Zračnega pretoka mali vinogradnik tudi ne more pretakati vina tako, kot piše v strokovnih knjigah, iz enega v drugi sod, ker pač nima na voljo primerne drugega sode. Tako pretoči vino v kad, sod opere, malo osuši, zapre, zažvepla (1 žveplena na 100 l) in vino iz kad preteči nazaj v sod, v katerem je vino bilo poprej.

Z zračnim pretokom dovajamo vinu kisik (zrak); ta pomaga izločiti iz vina snovi, ki povzročajo, da je vino nestanovitno. Mlademu vinu je potreben kisik za stabilizacijo (navodilo prof. dr. Radovanovića v knjigi Tehnologija vina). Po zračnem pretoku se še nekoliko motno vino čisti naprej, ker se preostali delci v vinu izločijo in sesedejo na dno sode.

V knjigi Vinarstvo inž. Judež piše, da je moderno kletarstvo vedno bolj proti zračenju tudi mladega vina. Dr. Sikovčeva v knjigi Sodobno kletarstvo sodi, naj pri pretoku velja osnovno pravilo; preprečiti vsako zračenje mladega vina. Zato naj bo tudi prvi pretok brez zračenja, s pomočjo črpalke ali s pritiskom ogljikovega dvokisa. Z zračenjem vino zgubi svežino (ogljikov dvokis) in aromo (buke). Sa-

mo v primeru vinskih napak si pomagamo z zračenjem pri pretoku. Pri nas je težava tudi pri nabavi ustreznih črpalk, saj jih naša trgovina nima na voljo, mali vinogradnik pa nima deviz za nakup v tujini.

Drugi in naslednji pretoki

Ce stoji vino dalj časa v sodu, ga moramo drugič pretočiti. Zato naj vinogradniki, ki imajo na zalogi lansko vino, to ponovno pretočijo takoj za mladim vinom. Tudi v starem vinu se izločijo usedline, ki so raztopljive in lahko kvarno vplivajo nanj. Drugi pretok pri mladem vinu je potreben zlasti tedaj, če ob prvem pretoku še ni bilo popolnoma čisto in se je po prvem pretoku lepo očistilo, osvežilo in si opomoglo. Navadno se to zgodi 4 do 8 tednov po prvem pretoku; to se pravi, da je treba drugič pretočiti pred nastopom spomladanske toplote (februar, marec). Toda tudi po drugem pretoku je v vinu na dnu sode še zmeraj nekaj kaleža (droži), ki je sicer manjši kot pri prvem pretoku, vendar nam še vedno lahko vino pokvari.

Ce je vino po prvem pretoku sluzasto, vlečljivo, bolj motno, mu dodamo pred drugim pretokom mehanično čistilo bentonit-klarol in čez 10 do 14 dni pretočimo.

Staremu pa tudi mlademu zdravemu vinu lahko pred drugim pretokom dodamo že dolgo znano in rabljeno čistilno sredstvo želatino. Vinu, ki ima malo tanina (zlasti vina iz južnega grozdja) poleg želatine dodamo tanin v enakem razmerju kot želatino (10 do 15 gr. na 100 l).

Z dvema pretokoma, zlasti z dodatkom želatine pred drugim pretokom, donegujemo zdravo vino, da je sposobno, za stekleničenje. Nadaljnji pretoki pridejo v poštev le pri več let starih, kvalitetnih sortnih vinih, pri mladih, do 2 leti starih vinih, pa to ni potrebno.

T. DOBERŠEK

Njegovo veličanstvo — krompir

Prvi Evropejec je videl to poljščino leta 1537 — Veliko zmot o krompirjevi uporabnosti — Ukaz Friderika Velikega — Spomenik nizozemskemu duhovniku

Ko je v stari Evropi, ki se je prehranjevala predvsem z žiti, zaradi bornih pridelkov še kraljevala lakota, so Indijanci kulture Nazca na andskih višavjih že dolgo poznali rešitelja lačnih — krompir. Od Evropejcev ga je prvi videl Don Gonzalo Jimenez de Quesada, ko je po tamkajšnjih na novo odkritih krajih iskal zlato, bisere in začimbe. Med svojim osvajalskim pohodom je leta 1537 v neki zakotni andski vasi zagledal moške in ženske, ki so iz bornih gorskih tal izkopavali nekakšne gomolje — »papas peruanorum«. Neugleden pridelek je bil užiten in je povrh vsega imel tudi dober okus.

Zgodovina ni nikoli natančno pojasnila, če je prav ta Španec ali pa morda morsk ropar Drake, ki je bil v službi angleške kraljice Elizabete I., prvi zanesel krompir v evropske kuhinje. Zagotovo pa je, da so ponekod šele na držav-

ni ukaz začeli saditi to poljščino, o kateri so imeli mnoge pomisleke in predsodke. V svoji nevednosti so nekateri evropski pridelovalci sprva jedli nadzemne krompirjeve kobiljice, ki so močno strupene, saj vsebujejo strup solanin. Zanimanje za krompir se je zelo povečalo, ko se je o njem raznesel glas, da krepi moškost. Tedaj so, tako pravijo letopisci, modro-beli krompirjevi cvetovi prerasli vse drugo cvetje na plemiških vrtovih. Gospoda pač ni imela drugega dela kot neskončno prirejanje zabav, za uživaštvo pa je potrebna čim trdnjša kondicija. Zelo doglo je imel krompir pravi svetniški sij, češ da je čarobno zdravilo, hkrati pa tudi zelo uporaben strup. Te njegove lastnosti so se nanašale na nadzemne semenske kobiljice. Toda kolikor bolj so jih uživali, toliko hitreje se je o njih širil glas, da pospešujejo gobavost, protin in slabokrvnost.

Slava kobiljic je zato kmalu minila, bolj pa so se Evropejci začeli zanimati za gomolje. Toda ne vsi; ko je Friderik Veliki poslal voz krompirja zlakotenim oblegancem v trdnjavi Kolberg, so le-ti odgovorili, da je krompir tako slaba hrana, da ga nočejo žreti niti psi. Toda Friderik Veliki je bil velik mož. Verjel je v krompir, in ker ni šlo zlepa, je poskusil zgrda. Leta 1756 je izdal slovit »ukaz o krompirju«, v katerem je zapovedal svojim podanikom, da morajo saditi krompir, »ker je za ljudi in živino izredno koristen in na vse različne načine uporaben zemeljski sadež«. Tedaj so po Evropi gospodarile hude lakote in v resnici je krompir prinesel odrešitev.

Zanimivo je, da je bavarska nasledstvena vojna Friderika Velikega z Avstrijo prišla v zgodovino kot »krompirjeva vojna«. Namesto da bi se streljali, so tedaj vojaki drug drugemu kradli krompir. Ko je zmanjkalo krompirja, je prenehalo tudi vojskovanje. Toda to ni bil edini poseg krompirja v svet Marsa, boga vojne. Še celo nacistični vojni stroj se je v drugi svetovni vojni zanašal na krompirjevo pomoč, ki je širil geslo: »Nemški krompir mora premagati Anglijo!«

Kakorkoli, krompir je bil v človeški zgodovini tako pomembna rastlina, da si je prislužil celo spomenike. Tako je v spodnjeavstrijskem kraju Prinzenborfu postavljen pomnik nizozemskemu duhovniku Eberhardu Jungblutu, zato ker

je v tamkajšnje kraje zanesel prve »čudne gomolje«. Kljub priporočilu dušnega pastirja so nezaupljive ovčice novost sprva odklanjale, potem pa jih je nekaj zaporednih lakotnih let prisililo, da so začeli vse bolj saditi »zemeljska jabolka«, kot so rekli, in se prepričali, da je res tisto, kar jim je bilo sporočeno s prižnice. Danes si evropske in še marsikatero druge kuhinje brez krompirja ni mogoče več niti zamisliti. (Klenine Zeitung)

Celjska hrana k sreči še ni tako strupena

Preveč kadmija le v ledvicah in jetrih starejših živali

CELJE — Prebivalcem industrializirane Celjske kotline je lahko vsaj delno odleglo. Hrana, ki jo pridelujejo, še ni tako strupena, kot so varstveniki narave domnevali. Na inštitutu za higieno živil na Biotehniški fakulteti v Ljubljani so namreč na podlagi odvzetih vzorcev ugotovili, da je okrog Celja prirejeno meso, mleko, jajca in ribe primerno za uživanje. Vprašljiva je bila zlasti vsebnost težke kovine — kadmija, ki pa ga k sreči našeta živila še ne vsebuje čez dovoljeno mejo. Kljub temu pa inštitut ljudem priporoča, naj ledvice in jeter starejših goved, navdaji in perutnine ne uživajo, ker se je v njih nabralo že preveč kadmija, kar bi lahko imeli škodljive posledice.

Dodamo naj še, da isti inštitut pripravlja raziskovalno nalogo o onesnaženosti hrane v celotni Sloveniji, torej tudi pri nas na Dolenjskem. Ugotovitve iz najbolj onesnažene Celjske kotline pa nas vendarle hrabrijajo, da je v Sloveniji še mogoče preprečiti katastrofo.

Kmetijski nasveti

Je čas za dognojevanje

Z opazovanjem rasti in barve listov, še bolje pa s pomočjo foliarne (listne) analize ugotovi sadjar, če ima sadno drevje dovolj posameznih hranil ali če morda ne strada. Odločilna je zlasti zalozenost s poglavitnimi tremi rastlinskimi hranili: dušikom, fosforjem in kalijem. Medtem ko pri zadnjih dveh niti ne moremo mnogo pogrješiti, je gnojenje z dušikom strokovno mnogo bolj zahtevno. Možne so velike napake v to ali ono smer.

Dušik je nenadomestljiv pri rasti in razvoju listov in plodov. Če ga je premalo, je drevo krhljivo, listje pa bledozeleno. Pogostejše je pretirano gnojenje z dušikom, v takem primeru je rast pretirana in prizadene rodnost, zmanjša pa se tudi odpornost proti boleznim in škodljivcem. Fosfor spodbuja razvoj cvetnih brstov in s tem rodnost, medtem ko kalij pospešuje pretok snovi po drevesu, spodbuja razvoj lesa in rodnega nastavka ter izboljšuje okus in barvo plodov. Kalij ugodno vpliva tudi na odpornost in čvrstost sadja, s čimer preprečuje mnoge poškodbe, ki lahko v sadni trgovini nastanejo med prevozom.

V plantažnih nasadih ne kaže skopariti z mineralnimi gnojili, več kot dobrodošli pa so tudi hlevski gnoj, kompost, zeleno gnojenje in zastirka. Odločilen je čas uporabe. Jesen je najprimernejša za vsa gnojila z izjemo dušičnih, ki se hitro izpirajo in v dobi mirovanja rasti ne morejo priti do učinka. Hitro delujoča dušikova gnojila je zato priporočljivo uporabljati

• KAKO USKLADIŠČITI ČESEN — Česen skladiščimo v zračnem prostoru, najprimernejše je podstrešje. V kleti so temperature običajno previsoke, tam pa je tudi prevlažno, zato kleti niso najbolj primerne. V njih česen pospešeno odganja in gnije. Najprimernejša temperatura za skladiščenje je od 0 do 3° Celzija, relativna vlaga pa okrog 70 odstotkov. Na podstrešju uskladiščena česna ob hudem mrazu ni potrebno prenašati v drug prostor, marveč zadostuje, da ga zaščitimo s stariimi odejami. Premakamo ga šele, ko se otopli. Česen se lepo drži, če ga narastremo v plitve zabojčke. (Tehnološki list, Kmetijski inštitut Slovenije, 10/88)

meseč dni pred začetkom brstenja, v travnatih nasadih pa jih je treba dodajati v dveh ali treh obrokih.

Rasti in rodnosti pa sadjar ne uravnava le z gnojenjem, marveč tudi z rezjo. Slabo rastoča drevesa mora temeljiteje, bolj v živo obrezati, s tem pa nagne odnos med rodnostjo in rastjo v korist slednje. Rodnost poveča tudi upogibanje vej, obročkanje in še nekateri ukrepi, ki jih sadjarji že dobro poznajo.

Inž. M. L.

O RAZVOJU KMETIJSTVA V SLOVENIJI — V prostorih srednje kmetijske šole Grm je bil prejšnji teden tridnevni republiški posvet o ukrepih za pospešitev razvoja kmetijstva. Strokovnjaki iz osrednjih slovenskih kmetijskih ustanov so se pri opredeljevanju ukrepov poslužili metode sistemskega inženiringa. V uvodnem nagovoru je Milan Knežević, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, poudaril, da smo ob predvidenih ustavnih in zakonskih spremembah pred odločilnimi posegi in nalagami tudi v kmetijstvu. Položaj te panoge se je zaradi dveh slabih letin, nestabilnega tržišča, nenormalne podražitve reprodukcijskega materiala, zmanjšanja kupne moči in za nameček še kratkovidne politike zvezne vlade zelo poslabšal. Narediti je treba vse, da bo ob upoštevanju kmetijskih posebnosti tej gospodarski veji zagotovljen enakopraven položaj in razvoj. Na sliki: med razlago Slavka Glihe, direktorja Kmetijskega inštituta Slovenije. (M. L., foto: J. Pavlin)

Bo zadosti denarja za zdravstvo?

Kako pokriti primanjkljaj dolenjskega zdravstvenega centra?

NOVO MESTO — Primanjkljaj v Zdravstvenem centru Dolenjske, ki bi po nekaterih ocenah utegnil doseči ob koncu leta 4,3 milijarde dinarjev, bo najverjetneje mogoče pokriti še pred iztekem leta po redni poti. Iz dovoljenih višjih osebnih dohodkov in na podlagi predvidenega povečanja dovoljene skupne in splošne porabe bi se nabralo tudi na računih zdravstvenih sisov več denarja, tako da bi iz tega naslova plačali tudi primanjkljaj zdravstva. Tako je ocenjeval na sestanku s poslovnimi organi ozvod iz občine predsednik novomeškega izvršnega sveta, ki je z napovedjo seznanil tudi delegate občinske skupščine. Na sestanku je predsednica občinskega komiteja za družbeni razvoj Darinka Smrke ocenila gospodarjenje v občini v letosnjih 9 mesecih in pri tem med drugim navedla porast celotnega obsega izgub združenega dela ter povečanje števila izgubarenj. Na sestanku so podprli sprejem ustavnih dopolnil, da bi tako pripomogli k čimprejšnjemu pričetku izvajanja gospodarske prenoje, kot so menili.

Prvo srečanje bolnikov s stomo

Na okrogli mizi so spregovorili o njihovih težavah

NOVO MESTO — Bolniki, ki imajo iz različnih vzrokov izpeljano odprtino za odvajanje blata na trebušno steno, so vezani na uporabo vrečk. Strokovno jim pravimo bolniki s stomo (anus praeter). Za te bolnike so kvalitativne vrečke in tehnični pripomočki za nego stome življenjskega pomena. V družbi to spoznanje še ni splošno sprejeto. Pojavljajo se težave pri nabavi vrečk, ki dobro tesnijo in držijo zrak, oziroma imajo filter, ki absorbira neprijetne pline. Večina takšnih vrečk je iz uvoza, vendar so zelo drage in zato za večino bolnikov nedosegljive.

Okrogle mize o tej problematiki, ki je bila v ponedeljek, 21. novembra, v knjižnici kirurškega oddelka Bolnišnice Novo mesto, se je udeležilo 25 takih bolnikov, veliko njihovih sorcev, patronažnih sester ZD Novo mesto in oddelčnih sester. Organizator okrogle mize je bila glavna sestra kirurškega odd. Marta Gantar in višja med. sestra Jožica Hudoklin, ki sta podali prispevek o negi stome in higienskih pripomočkih. Po ogledu videokasete se je razvil sproščen pogovor o težavah in izkušnjah v zvezi s stomo, o pravilni prehrani in zmožnosti za delo, v katerem je sodeloval tudi predstojnik kirurškega oddelka dr. Lavo Morela. Skupaj smo sklenili, da javnost, občinsko zdravstveno skupnost in lekarniško službo seznanimo s težavami in problemi, ki nastopajo pri nabavi vrečk in irigatorjev. Dogovorili smo se, da se ponovno srečamo spomladi, ko bomo predstavili uporabo irigatorja — novega pripomočka, ki omogoča lažje vključevanje bolnika s stomo v družbo. Za vse bolnike pa velja dogovor, da v primeru posebnih težav lahko poiščejo pomoč na visceralnem oddelku bolnišnice ali pa pri patronažnih sestrah v zdravstvenem domu.

M. GANTAR

Komaj podprli selitev

Podprli kandidato dr. Ribnikarja — Postajo bodo premaknili

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je 16. novembra potrdila kandidato dr. Ivana Ribnikarja za člana predsedstva SR Slovenije. Zavrnila je predlog predsedstva OK ZSMS Novo mesto za razpis ustavnega referendumu in sprejela predlog dopolnil zvezne ustave.

Glede dopolnil, ki sta jim nasprotovali delegatka Laboda in delegatka novomeškega mladinskega predsedstva, so na skupščinskem zasedanju še nasprotovali hitenju pri sprejemanju nekaterih zakonov, zato pa so se zavzeli za čimprejšnji začetek priprav za novo ustavo SFRJ. Sicer so delegati za mestoma polemično razpravo pokazali, da jih čevlji bolj žuli drugje. Predno so sprejeli predlog sprememb in dopolnitev občinskih planskih dokumentov, so spraševali, zakaj v teh dopolnitvah ni našla mesta avtomobilska cesta, in opozarjali, naj pristojne ustanove ne računajo, da »bomo variante ceste sprejeli v časovni stiski«. Da pa pomankanje časa trenutno že kroji usodo mesta, so dokazovali na primeru novomeške avtobusne postaje. Eden glavnih delegatskih očitkov pri tem je bil, da pristojni postajo selijo čez Krko ne oziraje se na dejstvo, da mesto še ni zgradilo mostu. Toda vseskozi so selitev avtobusne postaje pogojevali s predhodno gradnjo mostu. Zakaj niso v mestu investicije časovno usklajene, so se zanimali delegati, med katerimi so šli najdlje predstavniki novomeške borbevske organizacije. Pred skupščino so prišli s svojim dopolnilom k predlaganim planskim spremembam, in če bi delegati glasovali za ta amandma, česar pa niso storili, bi novomeška avtobusna postaja ostala pred Metropolom, dokler ne bi bil nared mestni most. Odložitev selitve bi zavrla gradnjo na Novem trgu in pred tem so popustili delegati, ki so pred meseci izglasovali začetek del na Novem trgu. Tako pa bo v prihodnje osrednja mestna postaja na začasnem prostoru na desnem bregu Krke blizu stadiona. V teh razmerah je taka rešitev nujna, čeprav postaja ni pripravljena strokovno, je menil delegat KS Kandija Grm.

L. M.

Posluh tudi za drugače misleče

Seja predsedstva OK SZDL — Podpora ustavnim dopolnilom — Slovenija ne more ostajati izključno pri svojem — Zamenjava v izvršnem svetu

NOVO MESTO — »Ali si v Sloveniji lahko privoščimo, da ne bi sprejeli amandmajev, potem ko smo jih končno uveljavili v Beogradu?« se je vprašal Jože Florjančič na nedavni seji predsedstva OK SZDL Novo mesto. V nadaljevanju se je predsedstvo na podlagi ocene, da dopolnila ne krnijo slovenske suverenosti, podprlo predlog amandmajev k ustavi SFRJ.

Ob sprejemanju ustavnih dopolnil smo bili tik pred izrednimi razmerami, so opozarjali na seji, kjer so v razpravah odrekli legitimnost stališčem, kakršno ima med nasprotniki ustavnih dopolnil dr. Peter Jambreč. Omenjali so še razcepjenost Slovenije na kritike in zagovornike dosežkov slovenske delegacije na beograjskih ustavnih usklajevanjih. Novomeško mladinsko predsedstvo je nad tako razcepjenostjo zaskrbljeno in obenem meni, da je mogoče glede stvarnih dosežkov slovenske ustavne komisije verjeti v nekaterih točkah hkrati kritikom in zagovornikom. Zato je predsedstvo »zmedeno«, je menil Marjan Ristič, ki se je zavzel za razpis referendumu o ustavnih dopolnilih. Franci Šali je zato izrazil zaskrbljenost nad tem, da v predsedstvu mladine »niso v stanju toliko se intelektualno zbrati, da bi ocenili, kaj nekaj pomeni«. Neopredeljen in zmeden zahtevati referendum pomeni po njegovem iti na referendum »z zmedeno glavo in se dati zavajati«. Za razliko so drugi, npr. Jože Florjančič in Matjaž Verbič, skušali

• Kot je bilo rečeno na seji, bodo v občini začeli evidentirati kandidate za predsednika novomeškega občinskega izvršnega sveta. Sedanjí, Ivo Lončar, prevzema vodstvo Iskre Tenel. Predsedstvo je ocenilo delo Iva Lončarja kot uspešno in požrtvovalno.

splošen akt, zato pa so sklepe predsedstva sooblikovali s stališčem navzočih, da se mudi z izvedbenimi predpisi. Mladinsko predsedstvo je Jože Florjančič dal v skupino nasprotnikov ustavnih dopolnil, češ da je iz te skupine tudi dr. France Bučar, povabljenec na novomeško svobodno katedro o ustavnih dopolnilih. V okviru te točke dnevnega reda se je sicer nastopilo zoper zatiranje drugačnosti, kajti po mnenju Francija Cvelbarja je normalno, da imamo različna stališča, in to moramo priznati.

Glede občinskega proračunskega denarja je povedal Ivo Lončar, da je splošna poraba v občini Novo mesto strogo v zakonskih okvirih. Obenem je dejal v pojasnilih o davčni politiki, da je ta dejavniki razvojne politike v občini. Razpravljajoč o sodelovanju s pobratnimi in prijateljskimi občinami, je predsedstvo podčrtalo pomen uradnih in posebno neuradnih stikov. Kot kaže, zdaj Novo mesto zlasti veliko na vezi z Langenhagom, pri čemer se dogovarja o sodelovanju pri gradnji avtomobilske ceste in pri varstvu okolja. Ob 29. novembra bo v Langenhagen potovala novomeška delegacija.

M. LUZAR

TEČAJ V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK — V ponedeljek, 21. novembra, se je začel tečaj krojenja in šivanja, ki ga vodi znana ljubljanska učiteljica krojenja Justa Kovačič — Kocjan. Tečajnice se bodo najprej spoznale s krojenjem hlač, kril in bluz, kasneje pa tudi z zahtevnejšimi krojaškimi deli. Prijavnina je 150.000 din. Prijave se zbirajo in to vsak dan od 7. do 15. ure na KS Žužemberk, tel. 84106, kjer lahko interesi dobi tudi dodatne informacije.

OSREDNJA PROSLAVA OB DNEVU REPUBLIKE

NOVO MESTO — Na rojstni dan naše republike bo 29. novembra v Domu JLA skupni umetniški program, ki sta ga pripravila KUD Pavel Golia iz Trebnjega in kulturniki Doma JLA. Umetniški program bo popluten z glasbo in dia-pozitivji iz NOB, II. zasedanja avnoja in Kočevskega zbora, nastopili pa bodo tudi pevci Trebnjskega okteta in člani vojaškega orkestra Doma JLA.

Stroški večajo oskrbnino

Največja stroška metliškega doma počitka sta hrana in energija — Letos še ena podražitev?

METLIKA — V metliškem domu počitka je bilo pred časom tudi več kot 190 oskrbovancev. Po otvoritvi doma v Črnomlju se je okoli 25 oskrbovancev odločilo, da bodo šli v Črnomelj, z manjšimi preureditvami pa so zmogljivost metliškega doma zmanjšali, tako da imajo sedaj 185 postelj. Te dni dom ni povsem zaseden, praznih je 10 postelj, vendar računajo, da bo že do konca tega meseca na novo prišlo toliko ljudi, da

bodo vse postelje zasedene. Nasploh je čez zimo zanimanje za sprejem v dom počitka največje.

Preselitev 25 ljudi v črnomljski dom in konec dotoka novih oskrbovancev iz črnomljske občine so v metliškem domu nadomestili z večjim sprejemom oskrbovancev iz sosednjih hrvaških krajev, ki so jih morali prej zaradi prezasedenosti zavračati. Največ novih oskrbovancev prihaja iz občin Ozalji in Karlovac, s katerima metliški dom nasploh dobro sodeluje.

V začetku novembra so v domu počitka povišali cene za 15 odst. Tako stane sedaj oskrba v dvoposteljni sobi 378 tisočakov na mesec. Čeprav tudi nove cene ne zadostujejo za pokrivanje vseh stroškov, so devetmesečje končali brez izgube, kar gre v veliki meri na račun tega, da je v metliškem domu zaposlenih manj ljudi, kot bi jih po normativih moralo biti. Poleg tega si manjšajo stroške tudi tako, da sami redijo prašiče in jim svinine skoraj ni treba kupovati. Hrana in energija pa sta največja stroška v poslovanju doma, ki tudi najbolj naraščata. Prav zaradi hitro naraščajočih stroškov bodo morali do konca leta še enkrat povišati oskrbnino.

A. B.

Socialne pomoči

Potreb je zmeraj več, denarja pa zmeraj manj

METLIKA — Deset občanov metliške občine prejema socialno pomoč kot edini vir preživljanja. Ta pomoč znaša 204.410 din na mesec. Kot dopolnilni vir, ki v povprečju znaša polovico edinega vira, pa prejema socialno podporo 52 ljudi iz metliške občine. Denarja za družbene pomoči je v metliški občini vedno manj, kriteriji za dodelitev te pomoči se zaostrujejo, tako da jih prejema res najbolj potrebni. Letos so podelili osmim ljudem, ki sicer ne prejema socialne podpore, enkratno denarno pomoč, in sicer za nakup oziromnice in kurjave.

Pri denarnih pomočeh izstopajo Romi, vedno več prošenj za tako pomoč pa na socialno skrbstvo naslavljajo tudi mladi nezaposleni ljudje, ki pa po sedanjih predpisih te pomoči ne morejo dobiti. Vendar zadeve na tem področju urejajo na republiški ravni.

Samoprispevek še v zraku?

Po krajevnih skupnostih že razpravljajo o njem

NOVO MESTO — Svet krajevne skupnosti Novo mesto je na razširjeni seji pred časom med drugim razpravljal, kaj naj bi novomeške krajevne skupnosti plačevale za denarjem iz predvidenega bodočega krajevnega samoprispevka. V spisek želja je pri tem v ospredje uvrstil predloge za gradnjo mestnega pokopališča, dokončanje sicer še ne začete gradnje mestnega mostu, ureditev avtobusne postaje, postavitev tržnice, urejanje Župancičevega sprehajališča, obnovo najstarejše novomeške hiše in ureditev komunalnih naprav mestnega jedra. Na seji so podprli tudi gradnjo bolnišnice v Novem mestu ter gradnjo oziroma širitve osnovne šole v Mrzli dolini oziroma Bršljuni. S takim stališčem so hkrati podprli tudi nekatere načrte za nov občinski samoprispevek.

Taki načrti so sicer za zdaj še nedorečeni, saj jih bodo dobili delegati novomeške občinske skupščine kot osnutek bodočega referendumskega načrta v roke na skupščinskem zasedanju decembra. Glede na nekatere dosedanje

predloge bi namenili del bodočega občinskega samoprispevka za gradnjo bolnišnice v Novem mestu in del za nadaljevanje gradnje osnovnih šol v občini. Očitno je, kot rečeno, da niti o prvem niti o drugem predlogu še ni padla zadnja beseda. Za odločitev gradnje bolnišnice bi bilo dovolj, če dolenjske občine, h katerim v tem primeru sodi še Krška, ne bi soglasno podprle predloga. Glede osnovnih šol bodo verjetno še tehtali, kje je v učilnicah najmanj prostora, pri čemer ne bodo mogli odmisлити dejstva, da samo Novo mesto še ni dobilo ničesar iz dosedanjih občinskih referendumskih programov, šolarjev pa ima v razredih že zdaj preveč.

L. M.

85 LET DR. OTONA BAJCA — Življenje in delo Otona Bajca je kar najtesneje povezano z novomeško bolnišnico, saj je kot kirurg in predstojnik v njej deloval od leta 1948 do 1976. Bolnišnici in zdravstvu je prispeval toliko, da se ga ob vsaki njegovi okrogli obletnici spominjajo in ga povabijo na sprejem. Letos so se ob njegovi 85-letnici zbrali člani zdravniškega društva in mu v znak spoštovanja izročili spominsko darilo. Čestitkam so se z darilom pridružili tudi delavci Krške, tovarne zdravil. (Foto: J. Pavlin)

Dobro delo pobirajo obresti

V metliškem Novoteksu povečali proizvodnjo in produktivnost, ustreznih finančnih rezultatov pa ni — Za obresti dvakrat več kot za bruto plače

METLIKA — Čeprav so proizvodni plan za prvih devet mesecev letošnjega leta v metliškem Novoteksu tozdu Predilnica presegli za 4 odst., kar so dosegli z manjšim številom zaposlenih kot v lanskem letu, zato se je povečala tudi delovna produktivnost. Finančni rezultati za to obdobje niso taki, da bi bili z njimi lahko zadovoljni. Devetmesečja sicer niso končali z izgubo, a ostanka dohodka je komaj 12 milijonov dinarjev, kar je manj kot ob polletju in je toliko kot nič.

Glavno finančno breme tega tozda so velike obresti, ki jih morajo plačevati za kredite. Ker nimajo obratnih sredstev, morajo tudi za denar za plače v banko. V devetih letošnjih mesecih je metliški Novoteks za obresti plačal kar 4,7 milijarde dinarjev, za bruto plače pa je v tem času šlo 2,07 milijarde dinarjev.

V devetih mesecih so proizvedli 1211 ton raznih prej, od tega 225 ton tako imenovanih efektivnih prej. Velika nalozba v predilnici efektivnih prej je daje rezultate in v metliškem Novoteksu pravijo, da bi bili rezultati precej slabši.

fekcije pa se zaradi visokih uvoznih datatev, ki znašajo skoraj toliko, kot je cena, srečujejo z velikimi težavami.

A. B.

• Kot rečeno, se je produktivnost v letošnjem letu v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečala, proizvodnjo so povečali z manjšim številom zaposlenih, močno so zmanjšali nadure — od 67.000 v letu 1986 na 5.600 letos — izboljšali so tudi kakovost prej, ustreznega finančnega rezultata pa ni. To se kaže tudi v plačah. Povprečna plača v devetih mesecih je znašala 429 tisočakov, kar je 142 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. V devetih mesecih pa je moral metliški Novoteks tozdu za nerazvite dati 105 milijonov dinarjev.

če ne bi proizvajali efektivnih prej. Medtem ko gre v celotni količini okoli 90 odst. njihovih prej za potrebe Novoteksa, je to razmerje pri efektivnih prejah pol na pol: polovico proizvodnje prodajo drugim proizvajalcem, njihov največji kupec sta Velana in Angora. Od tega, kar pa naredijo za Novoteks, gre del preje z blagom oziroma konfekcijo v izvoz, del pa ga porabijo za proizvodnjo dekorativnega blaga, kar je nov Novoteksov program.

Tako rekoč vsa naravna vlakna uvažajo, pri izvozu blaga oziroma kon-

Ena gospa je rekla, da smo letos zgodaj začeli praznovati božič. Na smučarskem sejmu v dvorani Marof sta bila glavna hita pesmi »Sveta noč« in »Češčena si, Marija«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 16. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Karolina Kalin iz Sentjerneje — Ingrid, Marija Zlemberger s Set pri Mirni — Martina, Marija Medic iz Črnomlja — Ano, Ružica Lavrinič iz Hrašča — Maria, Stanislava Lindič iz Gor. Mraševa — Tomaža, Milena Turk iz Viseje — Marjano, Anica Slak iz Zabukovja — Karmen, Vilma Abina iz Loga — Mojca, Milena Križman iz Malenc — Marjano, Renata Šmit iz Krškega — Dejana, Lidija Škrbec iz Bele Cerke — Mateja, Alojzija Muhič iz Lipsenja — Klemenca, Cvetka Rožič iz Naklega — Tino, Katica Novosel iz Kamanja — dečka, Olga Tabelaš iz Mirne peči — dečka, Marjanca Hudorovac iz Stranske vasi — dečka, Ana Vide iz Dol. Stare vasi — dečka, Stanojka Peulič iz Črnomlja — deklico, Marija Bakšič s Pristave — Miho.

IZ NOVEGA MESTA: Suzana Kravčič iz Danila Bučarja 6 — Klaro, Zumra Bajrič s Partizanske 14. — Ervina, Irena Opalk iz Velike Bučnje vasi 39/b — Blaža, Suzana Stekovič iz Segove 22 — Ljuro, Andreja Glavač iz Lebanove 52 — Špelo, Dušana Ivanič iz Slavka Gruma 6 — Darjo, Milena Iskra iz Prečne 35 — dečka, Evica Kos iz Krke 17 — deklico, Čestitamo!

ČESTITKA ZA PRAZNIK

SUHOR — Krajevna skupnost Suhor, z 11 vasi in 850 prebivalci ena večjih v metliški občini, čestita vsem krajanom za krajevni in občinski praznik 26. november in jih hkrati vabi na svečano akademijo v počastitev obeh praznikov in dneva republike. Akademija bo v soboto, 26. novembra, ob 16. uri v suhorskem kulturnem domu.

Sprehod po Metliki

O INOVATORJIH IN INOVACIJAH RADI govorimo na dolgo in široko, zadeve kujemo med zveze, v praksi pa... Ob otvoritvi razstave Inovacije 88 v Belokranjskem muzeju je bilo natančno štirinajst ljudi, od tega jih je bilo osem iz občine Vitus, ki je pel ob tej priložnosti, dva sta bila uslužbenca muzeja, od ostalih štirih pa je bil najvidnejši metliški župan. Nikjer nikogar iz združenega dela.

V BETI, TOZD KONFEKCIJA, bodo uvedli v kratkem rekreativne odmore, saj so delavci v anketi izrazili željo po njih, zavedajoč se njihove koristnosti. V začetku bo vodil razgibanje reaktor, kasneje pa se bodo poslužili kaset in kasetofona. Morda bo prišlo v zvezi s tem tudi do nakupa razglasne postaje, o kateri v Beti glasno ali potihem razmišljajo že domala dve desetletji. V akcijo, ki pa ni bila nikoli uresničena, se je vključil tudi tovarniški sindikat. Rekreativne odmore pripravlja z izdatno pomočjo novomeškega Novoteksa Matjaž Rus, organizator športnega in rekreativnega življenja v Beti.

METLIKA BI NUJNO POTREBOVALA ozvočitev, ki jo organizatorji množičnih prireditev vedno znova mrlično iščejo po vsej Beli krajini. Za izposojalno so Metličani plačali že masne denarje, najverjetneje že toliko, da bi lahko z denarjem kupili najmanj dve kakovostni ozvočivki. Toda ni ga človek, ki bi udaril po mizi!

V PROGRAMU PRIREDITEV OB prazniku občine Metlika piše, da bo 25. novembra »začetek priprav za izgradnjo poslovno-trgovskega centra v Metliki«. Krajanstvo po tej informaciji ne ve, ali gre pri zadevi za položitev temeljnega kamna ali pa bodo pričeli na slovesnosti zbirati lopate, krampe, načrte in druge potrebne reči za poslovno-trgovski center. Sicer pa je najbolje priiti na mesto samo in stvar bo kristalno čista.

TELEFONJA — V semiški krajevni skupnosti nimajo sreče z napeljevanjem telefona. Medtem ko so morali v Štrekljevcu od sklenitve pogodb do priključitve čakati pet let, skoraj enako grozi tudi več kot dvajsetim vsem od Semiča proti Rožnemu Dolu. Čeprav je tajnik krajevnih skupnosti Jože Mihelčič pri pošti poskušal vse, da bi v hišah čimprej zazvonili telefoni, se brezbrizna pošta ne meni veliko za želje tajnika in njegovih krajanov, ki so seveda zaradi zamude jezni prav na Jožeta, kajti mnogi sploh ne vedo za zaplete s pošto. Ima pa Mihelčič v vsej tej telefonski nesreči vsaj eno srečo: da tudi sam doma še nima telefona. Tako se je vse do konca telefonske akcije izognil grožnjam krajanov po telefonu, saj se je zaobljubil, da bo zadnji, ki mu bodo priključili to tako željeno civilizacijsko dobrino.

SINDIKALIST IN ŠTRAJKI — Če v semiški Iskri ugotavljajo, da je imela njihova prekinitev dela pred časom tudi veliko pozitivnega, pa so črnomaljski štrajki ali vsaj grožnje pred štrajki doobratno utrudili predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov Bojana Vipavca. Toliko bolj, ker v vročem sindikalnem poletju in jeseni ni mogel niti na zaslužen dopust. V prihodnje bi bilo dobro, da bi se potencialni stavkajoči s svojim sindikalnim voditeljem dogovorili o urniku stavk.

BMW IN LEPSA BODOČNOST — Ko je Miša Molk na Vinici prebrala priimek dobitnika avtomobila BMW Nikolaiča, je nekdo od gledalcev, ki je nekoliko napak slišal, zavpil Mikolič Branko. Mislil si je namreč: če že nisem dobil avtomobila jaz, naj ga dobiva vsaj predsednik ZISA, da nas bo z dobrim avtomobilom hitre peljal v lepšo prihodnost.

Drobne iz Kočevja

NEIZKORIŠČENA STRATEŠKA TOČKA — Delov kiosk pri občini v Kočevju je v resnici postavljen na prometni točki, saj gre tam mimo vsak dan veliko občanov, ki bi morda kupili kakšno znaniko, pismo, kolek in celo časopis. Pa kaj, ko je kiosk več ali manj zaprt, ker se prodajalka v njem le redko pojavi, zdaj je ni zaradi dopusta, potem zaradi bolniške in kdove česa še. Sicer pa Kočevcem svetujemo, naj se s časopisi kar sami oskrbijo, saj se redno dogaja, da dostavljeni časopisi ležijo kar pred zaprtimi vrati kioska.

ZAPRTA KOČA — Koča pri Jelenovem studencu je priljubljena izletniška točka za Kočevce, turisti pa si radi ogledajo ledeno jamo v njeni bližini. A to traja samo do poznih jesenskih dni, potem koča zapro in Kočevci ostanejo brez svoje priljubljene izletniške točke. Škoda, koča je dokaj blizu in tudi cesta ni tako slaba, da proti njej ne bi bil mogoč promet tudi v zimskih mesecih. Zato pa se Kočevci tembolj ukvarjajo z gostilniškim športom v samem mestu.

UČITELJ NAJ GREDO ZA UČENCI — Glavna in edina kavarna v Kočevju je postala priljubljena med mladimi Kočevci, med njimi pa je, odkar imajo v njej bilijard, največ golobradcev. Šolska mladež tam namreč igra to priljubljeno igro tako rekoč cele dopoldneve. Ker učencev ni v šoli, imajo učitelji verjetno manj dela. Vendar ne bi bilo slabo, ko bi kakšnega učitelja namestili še v kavarno, kjer bi sodil bilijardne tekme in hkrati učence poučil še kaj malega o geometriji in balistiki. Tako bi oboji združili prijetno s koristnim.

Ribniški zobotrebci

KJE BO ŠPORTNI CENTER? — Ribničani so znani in dobri športniki, žal pa se ne morejo pohvaliti s športnim centrom. Res je, da se tega zavedajo vsi po vrsti, zato so tudi že iskali primerno lokacijo. Najprej so menili, da bi bilo športni center najbolj primerno zgraditi ob športni dvorani, pa se je kasneje izkazalo, da je tam vse preveč lastnikov zemlje in bi bilo z njimi težko najti skupno rešitev. Kasneje so začeli razmišljati, da bi bil tak center ob nogometnem igrišču v Bistrici itd., itn. Športniki pa čakajo in čakajo na ta center in jim je sedaj že vseeno, kje bo stal, samo da bo.

TRAVNA GORA VABI — Na tej izjemni izletniški in zimskoturistični točki se je v planinskem domu že spet zamenjala upravljalna posadka, Gasilska zveza Slovenije, ki je lastnica doma, pa še vedno vabi smučarje, saj je v domu več ležišč, kot jih je bilo prej. Nekaj gostov je že rezerviralo sobe, ostali, ki še oklevajo, pa lahko pokličejo na tel. 061/866-003.

Trebanjske iveri

PUTNIKOVA PLOŠČA — Gostje motela Putnik so zvečne kar zadovoljni z jedačo v motelu. Še zlasti pa se jim ne zdi pretirana cena za Putnikovo ploščo, ki resda ni nikarkoli kuhinjska umetnost, nasiti pa lahko tudi 3 jedce. Gostje upajo, da se izdatost Putnikove plošče ne bo zmanjšala, če se bo motel osamosvojil od beogradske centrale, kot bi radi njegovi delavci, in da se v času reorganizacije ne bodo soočili še s kakšno »leskovačko mučkalico«.

ZOPER UKINITEV MATIČNIH IN KRAJEVNIH URADOV — Delegati zbora krajevnih skupnosti trebanjske občinske skupščine so bili na seji prejšnji teden proti sprejemu osnutka odloka o določitvi matičnih območij. Po tem osnutku, ki ga je pripravila trebanjska vlada, so predvideli, da bi združili opravila na sedežih matičnih in krajevnih uradov, in sicer bi urad v Veliki Loki pripojili Trebanjem. Šentrupertarica k Mirančanom in urad Trebelno k Mokronogu. Zelo težne so bile besede delegata KS Šentrupert Joška Zupana. Opozoril je na upravičeno bojazen krajanov, da bi to varčevanje na nepravem koncu verjetno pripeljalo, da bi se oblast še bolj odtujila od ljudi.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Dobre strani prekinitve dela

V semiški Iskri po septembrski prekinitvi dela sestavili obširen program, s pomočjo katerega bodo odpravili probleme, na katere so opozorili delavci

SEMIČ — Na osnovi analize o vzrokih za prekinitve dela, ki je bila septembra v semiški Iskri, so pripravili program, ki je po njihovem mnenju sicer še vedno preveč splošen, vendar pa je to le premik, ki ga je prinesel izsiljeni sestanek. Res je, da so nekatere probleme nameravali v Iskri odpraviti že prej, vendar niso bili dovolj učinkoviti, prav po zaslugi za Iskro sicer neljubih dogodkov pa se bodo stvari hitreje premaknile naprej.

Med zahtevami delavcev ob septembrski prekinitvi dela so bili na prvem mestu osebni dohodki. Ob tem se sestavljalec programa sprašuje, ali je poslovodni organ dolžan iskati in uresničiti tudi protizakonite možnosti za oblikovanje večje mase za osebne dohodke, kot dopuščajo predpisi. V Iskri namreč še sedaj izpolnjujejo sindikalne zahteve o OD, saj je v najnižji plačilni skupini glede na preseženo normo OD okrog 550 tisočakov. V Iskri menijo, da morajo obdržati tudi primerno razmerje med dohodki delavcev, če hočejo pospeševati razvoj z znanjem.

strokovnostjo in odgovornostjo pri delu, sicer se lahko zgodi, da bo odziv znanja še večji kot doslej. Z usklajevanjem norm, s katerim so že začeli in ki je sprožilo veliko negotovanja, in kot kaže, tudi odločilno vplivalo na prekinitve dela, bodo v Iskri nadaljevali. Odpravili bodo nesorazmerja, ki so povzročila, da so delavci z enakim naporom dosegali različne osebne dohodke ter da je bil delovni čas slabo izkoriščen. Pripravili bodo tudi navodila za spremljanje dela režijskih delavcev, pričakujejo pa, da se bo ob tem pokazala sposobnost ali nesposobnost vodij. V Iskri načrtujejo tudi, da bodo julija prihodnje leto prešli na novito delovno

organizacijo, saj je groba ocena učinkov, ki bi jih dala poenostavitve poslovanja pokazala, da bi bilo s tem poslovanje ekonomičnejše. Delavci so ob prekinitvi dela opozorili tudi na številne primere tehnološke in tudi siceršnje nediscipline. Zato so se v Iskri odločili, da bodo glede na sedanje razmere in na to, da naj bi bili učinki takojšnji, uporabili vse zakonske možnosti za represivno ukrepanje proti slabim delavcem, seveda pa z enakimi merili do »navadnih« in »višjih« delavcev.

V program so zapisali tudi nekaj točk, s pomočjo katerih naj bi izboljšali informiranje, predvsem pa preprečili izkrivljanje informacij. Ob nezupnicu, ki je bila izrečena vodstvu delovne organizacije septembra, vendar ponujeni odstop vodilnih pozneje ni bil sprejet, so se v Iskri zavzeli, da bodo sproti ocenjevali delo vodilnih delavcev, toda ne njihove verbalne nastope, ampak to, kar bodo zares naredili.

M. B.-J.

TELEFONI PRIHAJAJO

STRUGE, MOZELJ — V Strugah in Mozlju bodo prihodnje spomlad še dobili po 200 novih telefonskih priključkov. V Strugah so dokončali prostor za novo centralo in čakajo na montažo centrale. Občani so zbrali 140 milijonov dinarjev in kupili potrebne kable. S protovojnim delom bodo sodelovali tudi pri napeljavi kablov od centrale do naročnikov. V Mozlju bosta centrala in prenosni sistem postavljeni že v decembru. Prvo fazo omrežja (za naselja Mozelj, Črni Potok in Zajčje Polje) bodo uredili do spomladi. V drugi fazi pa napeljavajo omrežje do Oneka in Koprivnika, za kar pa še ni zagotovljen ves potreben denar. Zaradi pomanjkanja denarja in rasti cen pa se odmika urejanje telefonije za mesto Kočevje (2.000 novih priključkov).

»Ne!« onesnaževanju Kolpe

Osilničani nasprotujejo gradnji odlagališča odpadkov v bližini izvira Kolpe — Zahtevajo sestanek

OSILNICA — V krajevni skupnosti Osilnica se zelo prizadevajo, da bi obvarovali čisto okolje, posebno še reko Kolpo in njene pritoke. Tako so zgradili čistilno napravo, na katero so priključili družbene stavbe, zdaj pa bodo še novi poslovni objekti, ki je v gradnji, in nekaj starih hiš. Predlagali so tudi, naj bi na tem območju prepovedali uporabo plastičnih vrečk in podobne neuničljive embalaže.

O vsem tem je KS Osilnica že obvestila občinsko skupščino Kočevje, kočevski SIS za komunalno in cestno dejavnost pa tudi občinsko konferenco SZDL občine Delnice. Seveda so po

• Kolpa s svojimi pritoki ko ljudem rada zagode, posebno ob neurjih, ko odnaša jezove in mostove, spodjeda ceste, poplavlja polja, dela škodo v ribogojnicah in tudi sicer ribam, zaliva kleti itd. Pred kratkim so si predstavnik območne vodne skupnosti Ljubljana-Sava, Cestnega podjetja Novo mesto, SIS za komunalno in cestno dejavnost in KS Osilnica ogledali, kaj vse je treba postoriti na območju KS Osilnica, na kar je še posebno opozorilo tudi neurje septembra letos.

drobnejša pojasnila zahtevali tudi od občinske skupščine Čabar. Predlagali so nadalje, naj bi se čimprej sestali predstavniki vseh treh prizadetih občin (dveh hrvaških in kočevske) ter zadevo pametno in sporazumno rešili.

J. PRIMC

Enovitega Goka zaenkrat še ne bo

Tozd Obrt je glasoval proti novi organiziranosti

ČRNOMELJ — V črnomaljskem Goku so imeli sredi novembra referendum o reorganizaciji delovne organizacije in združitvi tozdov Begrad, Obrt in IGM v enovito delovno organizacijo za gradbeništvo, zaključna obrtniška dela in industrijo gradbenega materiala. Vendar v tozdu Obrt, kjer je bil izid referenduma že ves čas negotov, niso izglasovali reorganizacije.

To torej pomeni, da reorganizacija ne bo stekla s 1. januarjem prihodnjega leta, kot so načrtovali. Glede na to, da so v ostalih tozdih bili za enovito delovno organizacijo, bodo postopek referenduma v 60 dneh ponovili le v tozdu Obrt. Kaj je bil razlog za negativno odločitev delavcev v tem tozdu, bodo v delovni organizaciji še analizirali. Če pa tudi na drugem referendumu ne bodo glasovali »za«, bodo v Goku počakali na zakon o podjetjih, saj računajo, da bo le-ta predvidel takšno racionalno organizacijo proizvodnje.

IZVOLILI RIBNIKARJA

TREBNJE — Na skupnem zasedanju vseh zborov trebanjske občinske skupščine so z 39 glasovi za, 11 proti in 3 neveljavnimi glasovnicami potrdili kandidacijo dr. Ivana Ribnikarja za novega člana predsedstva Slovenije. O predlogu amandmajev na ustavo SFRJ je uvodoma spregovoril sekretar MS ZKS Dolenjske Uroš Dular in tak predlog dopolnil, kot so ga sprejeli slovenski predstavniki v zvezni ustavni komisiji, so delegati tudi potrdili.

UMAKNILI PREDLOG REORGANIZACIJE SISOV

TREBNJE — Kljub nasprotovanju občinskega izvršnega sveta so delegati trebanjske občinske skupščine na predlog samoupravnih interesnih skupnosti umaknili z dnevnega reda osnutek predloga za reorganizacijo upravnih organov občine Trebnje, strokovnih služb sisov in družbenopolitičnih organizacij. Izvršni svet je menil, da je potrebno racionalizacijo v upravi izvesti neodvisno od stališč skupščin sisov za posamezne upravne organe. V silih pa menijo, da gradivo ni zrelo za javno razpravo.

112 STANOVANJ

TREBNJE — Samoupravna stanovajska skupnost občine Trebnje je bila investitor in pripravilec vse gradbeno-tehnične dokumentacije za bloke na južnem delu Pavlinovega hriba v Trebnjem. Prvega izmed sedmih poslovno-stanovanjskih poslopij bo Gradbeno podjetje Grosuplje, kot vse kaže, zgradilo v predvidenem roku, to je do konca aprila prihodnjega leta. V tem kakor tudi v ostalih blokih bo 16 stanovanj, katerih velikost bodo prilagajali kupcem, v pritučju pa še poslovni prostori. V prvem bloku bodo tudi 4 solidarnostna stanovanja.

Primož Ogorevc

V Kočevju okrogla miza o Rinži

Bo 6. decembra v dvorani centra srednjih šol

KOČEVJE — Rinža je postala kanal. Za tako stanje pa so v veliki meri krivi Kočevci sami, saj so vanjo odplakovali svojo nesnago, metali vanjo smeti in odpadke, samoočiščevalna moč reke pa je dolgo ni kos pravi invaziji umazanije. Zato je svet za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Kočevje sklenil, da temu naredi konec. »S tem namenom tudi sklicujemo okroglo mizo o Rinži, ki bo 6. decembra ob 17. uri v dvorani centra srednjih šol, kjer pričakujemo odprto, polemično, predvsem pa konstruktivno razpravo o vseh problemih okoli reke Rinže,« je povedal Primož Ogorevc, predsednik sveta za varstvo okolja pri OK SZDL Kočevje, sicer pa zaposlen pri razvoju tovarne Melamin.

Resnici na ljubo je treba povedati, da so se v občini Kočevje ves čas zavedali pomena svoje reke, zato so sprejeli vrsto odlokov, s katerimi naj bi zmanjšali onesnaževanje Rinže na najmanjšo možno mero. Odloki so sicer veljali, toda nihče ni bedel nad tem, da bi jih tudi izvajali, zato se je stanje Rinže iz leta v leto slabšalo in bo sedaj trajalo nekaj let, preden bo reka dobila svojo nekdanjo podobo. »Ukrep, s katerimi bomo izboljšali čistost Rinže, so znani. Predvsem moramo preprečiti vsako izlivanje umazanije iz kanalizacije, vzdrževati jezove, organizirati strokovno delo z zapornicami, odstraniti divja smetišča na bregovih, spoštovati odlok o prepovedi metanja smeti v reko, prepovedati pranje avtomobilov v njej. Vse te ukrepe bomo morali izvajati skupaj z ribiči, vodnogospodarskim podjetjem, inšpekcijami, na pomoč bomo poklicali tudi milico. Predvsem pa je naš cilj, da prebudimo ekološko zavest Kočevcev.

J. S.

Kočevje — V lanskem šolskem letu je imela semiška celodnevna osnovna šola na Štrekljevcu oddelek romskih otrok v starosti od 9 do 12 let, v katerem je bilo v povprečju 6 do 10 učencev. Zaradi pomanjkanja denarja pa so morali letos ta oddelek ukiniti. Ko so semiški učitelji analizirali uspehe s temi otroci, so bili edini, da se je zgodila velika družbena škoda, ker oddelek ni nadaljeval s poukom.

Kljub vsem teorijam, da ne bi smeli imeti ločenih oddelkov za romske otroke, so na Štrekljevcu dosegli izjemne uspehe. Treba je namreč vedeti, da so šolniki te otroke dobesedno polovili po gozdu. Gre za Rome, ki živijo pri »Štirih rokah«, in ki so najbolj problematični v črnomaljski občini. Niti eden od staršev namreč ni ne zaposlen ne pismen, zato so v začetku z nezaupanjem gledali na šolo, otroci pa so morali marsikdaj pobegniti k pouku. Toda v semiški šoli so prebrodili tudi to zapreko in pritegnili starše, da so sodelovali z njimi.

Čeprav je bil oddelek romskih otrok enakopraven drugim oddelkom in se je vključeval v delo šole, pa so ti Romčki zbrani v enem razredu, čutili, da so skupaj in da nekaj pomenijo. In ko se je začela uspešna pot k socializaciji in bi se Romčki ravnoma morali začeti učiti brati, pisati, računati, je bila kar prekinjena zaradi pomanjkanja denarja. A le še dve, tri leta bi bilo potrebno, da bi ti otroci redno hodili v šolo in bi se navadili na drugačno življenje. Tako pa se je v letošnjem šolskem letu vse trud z njimi kot hiša iz kar zrušil v nič, ker so jih v Semiču morali vključiti v redne oddelke, kjer ni z njimi nikakršnega uspeha, težave pa so tudi z obiskovanjem pouka.

Le še drobno razmišljanje, ki se ob vsem tem vsiljuje človeku: zaman so hiše, voda, elektrika, ki jih gradimo in napeljujemo Romom, če ne bomo začeli prosvetljevati Romčkov. Žal je prosvetljevanje isto, ki ga ni moč otipati, ki tudi ni vidno čez noč, zato ga tisti, ki razdeljujejo denar, najlažje prečrtajo, čeprav uspehi, kot kaže semiški primer, niso zanemarljivi.

M. BEZEK-JAKŠE

ŽIVAHNO OKOLI PRAZNIKA

KOČEVJE — V dneh okoli dneva republike je bilo ali pa še bo v Kočevju več prireditev. Zelo na kratko le o nekaterih: SVEČANO so sprejeli v pionirsko organizacijo 19. novembra na osnovni šoli Zbora odposlancev učence prvih razredov.

RAZSTAVA »Inovacije 88« je bila od 21. do 23. novembra v avli Ljubljanske banke v Kočevju. V sodelovanju z domačini jo je pripravila Medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko. Po otvoritvi je podpredsednik Zveze izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Slovenije Jože Jan predaval poslovnim in vodilnim delavcem o inovacijski dejavnosti kot temelju prenove podjetij in gospodarstva. LITERARNI večer je bil 22. novembra v prodajalni Državne založbe. Na njem so predstavili knjižnici Ljubezen v slovenskih narodnih pesmih in Škrjanček poje. DANES, 24. novembra, bodo v Domu starejših občanov v Kočevju odprli razstavno ročnih del, ki bo trajala še jutri. Razstavljena dela bodo tudi naprodaj.

DVAJSETKAT DVAJSET

RIBNICA — V teh dneh se v Ribnici spominjajo, da je pred 20 leti prevzel vodstvo Rika sedanji generalni direktor Stane Škrabec. Pred dvajsetimi leti je bilo to podjetje tako rekoč pred likvidacijo, pod novim vodstvom pa je oživelo. O tem govori tudi podatek, da je bilo pred 20 leti v Riku zaposlenih 80, danes pa jih je nad 20-krat toliko, in sicer okoli 1.700.

novega okna, ki bo zamenjal dosedanji kombivak.«

Andrej Arko, vodja servisa Tone Mršnik, serviser

J. S.

Zavrtnjen nestrokoven predlog

V interesnih skupnostih občine Trebnje: v predlogu izvršnega sveta za reorganizacijo občinske uprave in strokovnih služb sisov ni pravih učinkov

TREBNJE — Delovna skupnost skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti občine Trebnje je v torek, 15. novembra, sklicala vse predsednike skupščin interesnih skupnosti, med drugim tudi z namenom, da bi se enotno lotili razprave o osnutku predloga za reorganizacijo občinske uprave, strokovnih služb sisov in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Osnutek predloga so predsednikom skupščin sisov posredovali z vabilom na sejo, takoj pa povejmo, da so predsedniki soglasno ocenili, da predlog racionalizacije ni primeren za razpravo in sprejem na skupščinah sisov.

Najpogosteje so na omenjenem sestanku poudarjali tele razloge za zavračanje gradiva, ki ga je pripravila posebna delovna skupina občinskega izvršnega sveta. Zakon o združenem delu natančno določa tudi za delovne skupnosti, kaj vse predpostavlja njeno novo organiziranost, združevanje in konstituiranje. Predlog izvršnega sveta SO Trebnje pa v nasprotju z veljavno zakonsko regulatijo tega ne vsebuje in torej ne izpolnjuje pogojev, da bi bil podlaga za združitve upravnih organov

občine in strokovnih služb sisov. Predloženo gradivo je tudi sicer pomankljivo, saj bi morale skupščine sisov skupaj s tem predlogom obravnavati tudi samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med strokovnimi službami sisov in upravnimi organi.

Predlog tudi ne odpravlja bojazni, da bi se že sedaj prisotni vpliv upravnih organov na delo sisov in reševanje zadev, ki spadajo v pristojnost sisov, z združitvijo še povečal. Nesklepnost na sejah

skupščin samoupravnih interesnih skupnosti pa se je med drugim povečala tudi zavoljo takega vpliva, ki med delegati

• Do danes ni še nihče analiziral in dokazal, da so strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti neracionalne in nestrokovne, in tudi iz omenjenega predloga trebanjskega izvršnega sveta ni videti učinka racionalizacije, uspešnosti in učinkovitosti nove organiziranosti oziroma niti kakovostnega niti ekonomskega učinka. Sam predlog je nasploh pripravljen zelo nestrokovno, poudarjajo v strokovnih službah samoupravnih interesnih skupnosti občine Trebnje.

poraja občutek nemoči in malodušja, češ da je že tako vse poprej odločeno. P. P.

BREZPLAČEN UVOZ »OSREČUJE« DOBOVČANE — Sosedje z drugega brega Sotle so navdušeni nad priložno lokacijo divjega smetišča na slovenski strani mostu. Včasih že v zgodnjih jutranjih urah strežejo tam še neprebrane odpadke, drugič se spet oglašijo v večernem mraku ali sredi noči, zato doživlja to smetišče pravi razcvet. Slišati je, da bo krajevna skupnost, ki je brez fیکا, na mostu postavila mitnico in si s pobiranjem mitnine izboljšala svoj proračun. Eno smetišče več ali manj v kraju, kjer je tako ali tako odlagajo smeti iz vse občine, res ni vredno razburjanja.

PEČ V IZLOŽBI NI NAPRODAJ — Preurejena trgovina Živila 15 v središču mesta je tako zloščena, da strankam jemlje vid, le termokumulacijska peč, s katero ogrevaljo lokal, nekako ne sodi tja. Težko bi kdo uganil, kakšne barve je bila nekoč, tako je zguljena. Morda bi jo dali na kakšno manj vidno mesto, v skladišče ali pisarniški kot, kjer bi se skrila ožem. Po tem kupci ne bi vedeli, da jim je zmanjkalo denarja, pogled v izložbo pa bi bil vseeno vabliljivši.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. do 17. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Andrejka Kos iz Brezine — Ano — Teo, Nenka Jandrečič iz Samobora — Dominika, Nada Zavišek iz Dramlje — Sonja, Sonja Črna iz Zdol — Tadeja, Mateja Urek iz Jereslavca — Leo, Sonja Staroški iz Hraštja — Tamaro, Antonija Petrič iz Gradnjevc — Marka, Mira Horžen iz Cerklj ob Krki — Luka, Štefica Bašič iz Bedra — Nikola, Bernarda Pajk iz Gor. Leskova — Matjaža, Zdenka Škaler iz Brežic — Barbaro, Romana Zalar s Senovega — Nino, Rozalija Petan iz Gorice — Andrejo, Irena Dular iz Preradola — Mateja, Vanja Špan iz Čanja — Vesno, Lidija Pek iz Pušče — Tihomirja in Ivanka Ulčnik iz Hraštja — Tjašo. Cestitamo!

Krške novice

EKOLOŠKA MEGLA — Delegati vseh treh zborov krške občinske skupščine so ta teden obravnavali med drugim tudi poročilo o ekološki ogroženosti, v katerem je veliko podatkov in poročil največjih onesnaževalcev, kaj vse so naredili za čistejšo okolje. Vendar pa nikjer v poročilu pravi nič ne piše o tem, da je Krško med najbolj onesnaženimi mesti v Sloveniji, saj se zdi, da koncentracija žveplovega dioksida za trikrat presega dovoljeno mejo. Poleg tega v poročilu manjka še kakšen podatek o JE Krško, o kateri so delegati že razpravljali, a bi ne bilo nič na pak, če bi kakšno zadevo še ponovili.

PREDNOVOLETTNA ZMEDA — V večjih krajih po krški občini so že nekaj časa dogovoreni, kako bodo pričakovali novo leto in kaj vse bodo ponudili malčkom. Nasprotno pa so v Krškem čakali tako rekoč do decembra, ko se je končno le sestala koordinacijski odbor za organiziranje pričakovanja novega leta in prireditve ob dedku Mrazu. Pa še ta seja ni povsem uspela, saj je moral predsednik koordinacijskega odbora takoj po svojem uvodnem nastopu na nov sestanek, kjer so obravnavali ustavne spremembe. Nasploh se tudi tu kaže, da le s težavo pripuščajo k temu delu mlade, ki imajo veliko volje do dela, več novih zamisli, a po mnenju starih in utrujenih aktivistov preveč hitijo.

ZLATNIKI ZA PROSVETARJE — Ob dnevu prosvetnih delavcev v Krškem so dobili delavci, ki že 20 ali 30 let delajo v prosveti, srebrnike in zlatnike s Titovo podobo. Nagradi za mukotrpno prosvetarsko delo seveda ni kaj očitati, čeprav učitelji ne bi imeli nič proti, ko bi dobili še kakšen povsem navaden dinar več. A prosvetari so skromni ljudje, pa se zaradi tega niso prav nič razburjali, saj je bila zabava v krškem hotelu vseeno na ravni.

Sevniški paberki

POSTAJA ALI POSTAJALIŠČE — Sevničani so ob letošnjem občinskem prazniku odprli tudi dolgo pričakovano novo avtobusno postajo. No, naj nikogar ne moti, če se na stavbi ob postaji milice blešči napis Avtobusno postajališče. Izletnik se ne gre besedne igre, ampak se je na ta način zavaroval pred inspektorji, ki za avtobusno postajo terjajo še garderobe, prostor za najdene predmete, teleprinter in kdo bi našel vse pritlikline oz. opremo, s katero se diči postaja, medtem ko postajališče vse to lahko mirne duše preze. Bolj pomembno kot vse to bi bilo, če bi na občini pohiteli še z ureditvijo peronov. Izletnik pa z nadstreškom. Dokler tega ne bo, bodo avtobusi vozili še s starega postajališča pri Šoli.

VRTNARSTVO — Ako bosta predsednica sevniškega izvršnega sveta Marija Jazbec in direktorica celjskega Izletnika Ana Jovanovič tako zavzeti, kakor sta bili ob sajenju lip pri avtobusni postaji ob otvoritvi prejšnji petek, bo postaja kmalu zaživela, se pravi, dobila tudi 9 peronov z nadstreškom, so komentirali opazovalci.

VSAKO ZLO ZA NEKAJ DOBRO — Če se številni domačini niso sprijaznili z novo prometno ureditvijo pri železniški in avtobusni postaji, hvalijo vsaj vlemestno razkošno razsvetljavo. Seveda spet to počno z drobnopripombo, da je nekaj mestnih ulic, ki se kar naprej koplejo v — temi.

DOBRE HRENOVKI — Predelava mesa sevniške klavnice nza narediti okusen izdelke. Ljudje zadnje čase hvalejijo zlasti sevniške hrenovke, ki jim podobni izdelki drugih proizvajalcev ostajajo podobni le po imenu in obliki.

Zakaj so v Brežicah brez podpredsednikov

Kar se je zgodilo dvakrat, se lahko še tretjič

BREŽICE — Z volitvami podpredsednikov občinske skupščine v občini nimajo sreče. Kandidat mora dobiti dve tretjini glasov od skupnega števila delegatov, ne le od tistih, ki so prisotni na volitvah. Prvič se je zataknilo spomladi, ko sta bila podpredsedniška kandidata Stane Ilc in Franc Puhner, drugič pa 17. novembra, ko niti Ivan Pinterič niti Niko Rainer nista dobila potrebnega števila glasov.

Skoraj po pravilu je najbolj problematično glasovanje v družbenopolitičnem zboru, kjer zaradi stalnosti delegatov komaj dosega sklepčnost. Zbor šteje 19 delegatov, zato se je že večkrat zgodilo, da so se med seboj iskali trinajstega, da so bili vendarle sklepčni. Najbrž je tudi normalno, če od trinajstih delegatov glasuje proti, zato je očitno, da je to zavestno miniranje kandidatov, morda le prehud, poraja pa vprašanje, ali je ta zbor sploh potreben, saj nima delegatske baze. Tak, kot je, zagotovo ne. Delegati ostalih dveh zborov imajo zaradi njegove problematičnosti sklepčnosti že dolgo pomisleke, razen tega nič ne kaže, da bi se njegovi delegati lahko menjali oziroma nadomestili.

V prihodnje bodo evidentirani kandidati najbrž še precej težje pristali na to, da jih bodo dali na listo za volitve. Kar se je zgodilo dvakrat, se lahko zgodi še tretjič. Sicer pa bodo v občini za sedaj najbrž ostali brez podpredsednikov. Poldrugeto bodo že vzdržali, če se občinska konferenca SZDL ne bo odločila za nov postopek. Prihodnje leto bo tako ali tako začela pripravne za volitve 1990. Je že tako, da vsaka sola nekaj stane in nekaj nauči. Ko bi le znali to bolje izkoristiti!

J. TEPPEY

ZLATO ŠTIRIM KRVODAJALCEM IN ORLIC

BREŽICE — Sejo zborov občinske skupščine so 17. novembra začeli s kratko slovesnostjo. Zlati znak s priznanjem za zglede in nesebično pomoč sočloveku so podelili štirim krvodajalcem: Josipu Doriću, Ivanu Cindriču, Kristu Gojaniju in Francu Jamnikarju. Dorić je daroval kri 105-krat, ostali trije pa več kot 50-krat. Zlati znak s priznanjem je letos prejel tudi Jutranjkin tozd Orlica.

Krška izguba največja v Posavju

Največji izgubar je M — Agrokombinat — tozd Poljedelstvo — meso

KRŠKO — Izgube posavskega gospodarstva so se v prvih devetih mesecih tega leta povečale v primerjavi z enakim obdobjem lani približno za polovico, hkrati pa so se izgube za približno toliko povečale tudi v primerjavi s prvim polletjem. Največ izgube je imelo krško gospodarstvo, temu sledi brežiško, medtem ko je sevniško gospodarstvo poslovalo brez izgub.

Po podatkih službe družbenega knjigovodstva Krško je v Posavju letos poslovalo z izgubo 6 organizacij združene-

ga dela, ki so skupaj imele za 5,3 milijarde dinarjev izgub, zaposlovale pa so 1.661 delavcev ali 8,7 odst. vseh zaposlenih v Posavju. Slej ko prej ostaja krška občina po izgubi še naprej vodilna v Posavju, saj je njeno gospodarstvo pridelalo 5,1 milijarde dinarjev izgub ali več kot 97 odst. celotne posavske izgube. V primerjavi s prvim polletjem je izguba ob triletletju še enkrat večja, število izgubarjev pa se je povečalo od 4 na 5. Med krškimi izgubarji je vodilni krški M — Agrokombinat oziroma njegov tozd Poljedelstvo — meso, ki je pridelal več kot tretjino vseh izgub v občini. Devetmesečna izguba v tem tozdu je znašala 1,7 milijarde in je za 160 odst. večja kot ob polletju, večina izgube pa gre na rovaš porabljenih sredstev, ki niso bila nadomeščena v skupnem prihodu, nekritne obveznosti

iz dohodka in akotacije osebnih dohodkov. Med izgubarji se je letos ponovno pojavila tudi krška Kovinarska, kjer je vzrok v pomanjkanju dela in velikih obveznostih za kredite, prav tako pa je iz podobnih razlogov poslovala z izgubo Metalna s Senovega. Poleg teh so z izgubo poslovali še v Elektrodistribuciji Krško in v tozdu Vinogradništvo krškega M — Agrokombinata.

V brežiški občini se izgube v tretjem trimesečju zmanjšujejo in znašajo le še petino polletne, a je izguba v primerjavi z lanskim letom večja za okoli 1000 odst. Z izgubo je poslovala le še Emona Posavje-tozd Trgovina na debelo, ki je pridelala okoli 150 milijonov dinarjev izgube, J. S.

Da bo volk sit in koza cela

Delegati iz združenega dela se bojijo večjega občinskega proračuna

BREŽICE — Predlog za spremembo odloka o proračunu so delegati na seji skupščine sprejeli le kot osnutek, čeprav je predsednica izvršnega sveta pojasnila, da ne gre za povečanje, ampak za usklajitev planiranih proračunskih virov s prilivom. Ti se povečujejo za 567 milijonov dinarjev ali za 20 odst. V proračunu naj bi kljub temu nastal konec leta primanjkljaj, ki ga bodo pokrili iz rezerve. Vsi porabniki zahtevajo več sredstev, kot jih lahko dobijo, zlasti tam, kjer je proračun edini vir financiranja.

Velik problem predstavljajo osebni dohodki, kar je pripeljalo tudi do zaostrenih odnosov v občinski upravi. Na drugi strani pa proračun ne sme pustiti na cedilu kmetov pri preživninskih družin, katerih edini hranitelji služijo vojaški rok, in borcev NOV, za katere so v rebalansu predvideni višji izdatki, da bodo sploh preživeli.

Problematično je tudi financiranje krajevnih skupnosti. Napovedujejo združevanje krajevnih uradov in krajevnih skupnosti, ker si občina, ki je na 58. mestu v Sloveniji, ne more več privoščiti nobenega razkošja. Precej prihranka si obetajo tudi od racionalizacije upravnih služb, vendar to ni rešljivo čez noč.

Med delegati je prevladalo mišljenje, da je treba narediti vse, da se proračuni ne bodo več bohotili, pri čemer so misli-

li predvsem na povečevanje zveznega, na katerega nimajo nobenega vpliva. Bili so proti temu (vsaj v zboru združenega dela), da bi v upravi lovili osebne dohodke v krški občini, če je ta gospodarsko toliko močnejša. Izvršni svet po-

ziva k varčevanju vse uporabnike in predlaga, da bi reorganizacija strokovnih služb ter upravnih organov začela s 1. januarjem. Del izdatkov bodo poravnali verjetno šele s sredstvi proračuna za prihodnje leto. Kakorkoli že bo, delavcem v upravi naj bi vsekakor zagotovili socialno varnost do konca decembra.

J. T.

PRIZNANJI TONETU AJSTRU IN OŠ DOBOVA

BREŽICE — Predsednik občinske skupščine Stane Zlobko je na zadnji seji zbor občinske skupščine izročil priznanji sekretariata za ljudsko obrambo SRS Antonu Ajstru iz Krške vasi in osnovni šoli Dobova. Tone Ajster je pokazal izredno aktivnost pri ljudski obrambi in SLO, pri planiranih, pohodniških in drugih organizacijskih oblikah tega področja, OŠ Dobova pa si je prislužila priznanje za krepitev SLO in ljudske samozaščite.

V BREŽICAH ZA DR. RIBNIKARJA

BREŽICE — Na seji občinske skupščine so minuli teden delegati zborov občinske skupščine z večino glasov podprli kandidature dr. Ribnikarja za člana predsedstva SRS. Skupščina je dala tudi soglasje k predlogu amandmaja k zvezni ustavi. O poteku razprav in usklajevanja v Beogradu je poročal delegat zveznega zbora Stanko Cerjak.

Vrtec bodo končno gradili

Koprivničani čakajo na gradnjo vrta že 14 let

KOPRIVNICA — Celih štirinajst let že čakajo kraji Koprivnica na gradnjo otroškega vrta in ves ta čas so bili tudi na prednostni listi za gradnjo, a denarja zanj ni bilo. Ker pa Koprivničani niso hoteli biti več edina krajevna skupnost v občini, ki nima otroškega vrta, so se na zadnjem referendumu o uvedbi krajevnega samopriskpeva odločili, da zanj prispevajo kar dve petini zbranega denarja.

To pa je bil očitno dovolj tehten razlog, da so željam Koprivničanov prisluhnil tudi v občinskem merilu in se bo gradnja vrta pričela že prihodnje pomlad, vrtec pa naj bi bil dograjen za prihodnje šolsko leto. Načrti bodo izdelani še ta mesec. Malo težje bo z denarjem,

saj bosta veljala dva prostora s skupno površino 40 kvadratnih metrov okoli 400 milijonov dinarjev, tega denarja pa seveda ne morejo zbrati krajsani sami. »Predvsem računamo na pomoč delovnih organizacij iz krške občine pa tudi iz Šmarške, saj se mnogo delavcev iz teh krajev vozi na delo v eno ali drugo občino,« pravi Andrej Kolar, ravnatelj osnovne šole Koprivnica. »Pomoč so nam obljubili že v Lisci, Metalni in Rudniku Senovo, pričakujemo pa pomoč tudi ostalih delovnih organizacij, medtem ko računamo, da nam bodo v Šmarški občini prispevali del republiških solidarnostnih sredstev. Le tako bomo rešili naš velik problem, ki je v tem, da se sedaj v enem razredu stiskata mala šola in prvi razred, na vstop v otroški vrtec pa čaka po zadnji anketi kar 25 malčkov. Vendar z gradnjo prizidka še ne bomo rešili vseh svojih problemov, saj se že leta in leta borimo tudi za telovadnico, ki pa jo bodo prej dobili v Brestanici. Krajsani so kljub temu pripravljene pomagati in sedaj iščemo takega izvajalca, ki bo pripravljeno upoštevati tudi naš prostovoljni prispevek v delu. Koprivničani so pripravljene sami zavihati rokave in opraviti vse potrebne prevoze.« Da je res tako, so Koprivničani že dokazali, saj so delo svojih rok prispevali tudi pri posodabljanju in obnovi cest iz programa krajevnega samopriskpeva.

J. S.

GRB OBČINE — Direktor sevniškega Betona Karel Makari prejema iz rok predsednice občinske Brede Mijovič najvišje občinsko priznanje — grb občine Sevnica. (Foto: P. P.)

Podjetništvo je lahko odrešilno

V sevniškem drobnem gospodarstvu je še veliko možnosti

SEVNICA — Drobnog gospodarstva oziroma obrt v sevniški občini zagotavlja 450 delovnih mest, to je le 6 odstotkov vseh zaposlenih delavcev v občini. Ob dejstvu, da je v Sloveniji že več kot desetina vseh delavcev našla kruh v drobnem gospodarstvu, se tudi Sevničani zavedajo, da se niso izkoristili veliko možnosti in priložnosti.

Drži kot pribito, da še v marsikateri veliki delovni organizaciji niso spoznali ali pač nočejo priznati prednosti kooperacije in drugih oblik poslovno-tehniške sodelovanja z drobnim gospodarstvom. Kaj šele, da bi »veliko« gospodarstvo spodbujalo nastajanje novih manjših enot drobnega gospodarstva!

V Sevnici v ta koš sicer radi tlačijo Ines pod streho Konfekcije Lisca, ki je gotovo spodbuden primer t. i. prestrukturiranja gospodarstva; vse pa zaradi premočne popkovine med ustanoviteljem in Industrijo elektronike Sevnica daje konfencionarkam nelagodno občutek, da se je rodilo kilavo dete, ki še dolgo ne bo samo shodilo. V teh kriznih časih mora, žal, vse več ljudi presneto razmišljati o svojem preživetju, zato je še več bojznih, da bo, dokler ne bo zanesljivih znakov o izboljšanju življenjskega standarda, nerazumevanje za nove programe in načrte vse večje.

Prav v takih razmerah pa lahko tveganje ljudi, ki so pripravljene za svoje (tvegane) projekte primakniti ne le svojo energijo in voljo, ampak tudi svoj denar. To pa se že zamekita podjetništva, ki je lahko ena naših odrešilnih bilk.

P. PERC

DAN PROSVETNIH DELAVCEV

KRŠKO — Občinski odbor sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja, občinska izobraževalna skupnost in skupnost otroškega varstva so ob sodelovanju občinskega sveta Zveze sindikatov ter pod pokroviteljstvom TCP Djuro Salaj in JE Krško organizirali preteklo soboto dan delavcev v vzgoji in izobraževanju. Prosvetni delavci iz krške občine so se zbrali v Delavskem kulturnem domu, kjer jim je o strokovnih in znanstvenih osnovah za razvoj šolstva predaval predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje dr. Ludvik Horvat. Na slovesnosti so podelili priznanja delavcem, ki delajo že 20 ali 30 let v šolstvu, se zahvalili delavcem, ki odhajajo v pokoj, in sprejeli medse mlajše kolege. Potem so si prosvetni delavci ogledali še gledališko predstavo Toneta Peršaka »Peter in Pavel« v izvedbi SNG Celje. Kasneje je bilo družabno srečanje v krškem hotelu Sremič.

J. T.

Posavje po polzevo v inovacije

Z okrogle mize

KRŠKO — Na pogovor za okroglo mizo, ki sta ga ob dnevu inovatorjev v terek sklicala medobčinska gospodarska zbornica in društvo ekonomistov Posavja, se je od 300 povabljenih odzvala komaj desetina. Pogrešali so predvsem poslovodne delavce, ki jih je avtor analize o stanju invencijsko-inovacijske dejavnosti v regiji, dr. Dejan Avsec, želel izzvati, da bi povedali, zakaj se pri njih nič ne dogaja. Vprašalnike za analizo je poslal v 58 organizacij združenega dela, a so a jih na večkratno intervencijo vrnili samo 37. Od tega jih je 14 odgovorilo, da nimajo nobenih inovacij. Že samo to kliče po spremembah in po boljšem izkoriščanju ustvarjalnih moči v posavskih občinah. Prof. dr. Matjaž Mulej je v svojem prispevku ocenil možnosti za ustanovitev tehnološko inovacijskega centra v Posavju. Ta naj bi zbudil regijo iz zaspčnosti, J. T.

OSMI BISERČEK IZLETNIKOVE KRONE — V celjskem Izletniku so ponosni na to, da imajo v širši celjski regiji zgrajenih že 8 avtobusnih postaj, kmalu pa bodo zgradili še postajo v Rogaski Slatini in v Krškem, je poudarila direktorica Izletnika Ana Jovanovič (na sliki med govorom v petek ob otvoritvi sevniške atobusne postaje). Čeprav take naložbe ne prinašajo dobička, gradi Izletnik postaje zato, ker skuša utrditi poslovne vezi in položaj v večjih krajih, dolgoročno pa bi rad ostal na tem območju glavni avtobusni prevoznik. Izletnikov vozni park premore 350 avtobusov. Sevniško postajo je simbolično odprl šofer Jože Ašič, ko je posadil lipo. (Foto: P. Perc)

Novomeško založništvo pod novim okriljem

Prevzela naj bi ga Tiskarna Novo mesto, pri izvažanju pa pomagala tudi Cankarjeva založba

NOVO MESTO — Ko so v Novem mestu pred leti, potem ko je Dolenjski list (iz objektivnih razlogov) odložil skrb za nadaljevanje oživilne založniške dejavnosti, oblikovali neformalno založbo pri Dolenjskem muzeju, so hkrati pojasnili, da je to lahko le začasna oziroma prehodna rešitev, nikakor pa ne trajna. Kasneje, predvsem med izvajanjem založniškega programa, se je pokazalo, da Dolenjski muzej, čeprav tudi sam izdaja najrazličnejše publikacije, res ni prava ustanova za izdajanje knjig, ki nimajo nič skupnega z muzejstvom. Poleg tega je bilo večkrat slišati pripombe iz muzeja, da ukvarjanje z založništvom preveč obremenjuje njegove delavce, da prihaja do nejasnosti v finančnem poslovanju te ustanove, pa tudi druge, zato včasih tudi ni šlo brez bolj ali manj izraženih napetosti med pristai založništva in zagovorniki čistega muzejskega dela. Ne gre namreč prezreti dejstva, da je bil z založniškim delom razmeroma najbolj »obtežen« Dolenjski muzej, se pravi bolj kot drugi podpisniki dogovora o osnovanju in razvijanju založništva kot skupne dejavnosti. Zato je bilo pričakovati, da se bo prej ko slej poskušal znebiti vseh teh skrbi in se odločil imeti pod svojo streho samo to, za kar je bil ustanovljen. Pričakovano se je to tudi uresničilo, kar pomeni, da je dolenjski muzej prek svojih predstavnikov odgovorne pri založništvu obvestil, da si morajo poslej iskati zavejati pri kom drugem, primernejšem za opravljanje založniške dejavnosti.

Seveda so zainteresirani za ohranitev in nadaljnji razvoj novomeškega in s tem dolenjskega založništva že precej časa pred tem obvestilom iskali v Novem mestu delovno organizacijo, ki bi bila pripravljena, predvsem pa sposobna prevzeti to dejavnost. Ker takšnih

organizacij, ki bi z vgraditvijo založništva v bistvu le zaokrožile in popestrile svoj siceršnji delovni program, tu ni veliko, se je »prst« kaj hitro ustavil pri Tiskarni Novo mesto. Da bi ta lahko bila nadaljevalka založništva, ni sporno, če vemo, da zdajšnje novomeško tiskarstvo v določenem smislu temelji na predvojnih in še starejših tradicijah v tej dejavnosti v Novem mestu, se pravi, da nadaljuje tudi delo, ki ga je pred desetletji opravljal znani novomeški tiskar in založnik J. Krajec. Če bo šlo torej po predvidevanjih, potem naj bi založniško dejavnost prevzela od Dolenjskega muzeja in jo razvijala Tiskarna Novo mesto, ta pa bo založniško usodo takoj povezala s Cankarjevo založbo v Ljubljani, še posebej, kar zadeva uresničevanje že sprejetega založniškega programa. Beseda o tem je tekla prejšnji teden v Novem mestu na pogovoru predstavnikov novomeškega založništva in Cankarjeve založbe, direktorja dr. Martina Žnidaršiča in urednika Toneta Pavčeka. Med drugim sta predstavnik Cankarjeve založbe pokazala veliko zanimanje za novomeški založniški program, še posebej za nekatere knjige, ki bi lahko izšle kot skupni projekt, za možnosti novomeške tiskarne, kakor tudi za pobudo, da bi se vsaj knjige nekaterih zbirk novomeškega programa prodajale v redni prodajni mreži Cankarjeve založbe, to je po vsej Sloveniji.

Dokončne rešitve za novomeško založništvo ta čas resda še ni, vendar pa do nje ni več daleč. Najpomembnejše pa je vsekakor to, da je zadeva z založništvom nekako hrenila z mrtve točke in v smeri, ki nakazuje tudi pravno razrešitev tega vprašanja. S pravnega vidika založništvo zdaj ni bilo ne tič in miš.

I. ZORAN

TAKO SE SLIKA V PASTELU — Na mizo položiš hrpav papir, pripraviš komplet (ali več kompletov) pastelnih barv in če dobiš še navdih, lahko začneš slikati. Na posnetku: takole je slikar Marin Berovič minulo nedeljo v Dolenjski galeriji obiskovalcem pokazal, kako sam ustvari sliko v pastelni tehniki. (Foto: I. Zoran)

Kako nastane pastel

Slikar Marin Berovič demonstriral to tehniko minulo nedeljo v Dolenjski galeriji — Zanimanje obiskovalcev

NOVO MESTO — Slikar Marin Berovič, v Ljubljani udomljeni novomeški rojak, sicer pa doktor kemijske tehnologije, je v nedeljo, 20. novembra, dopoldne v Dolenjski galeriji, kjer je še na ogled razstava njegovih pretežno v

V METLIKI SPOMINSKA RAZSTAVA E. SAJOVICA

METLIKA — V Ganglovo razstavišču v metliškem gradu bodo jutri, v petek, 25. novembra, ob 18. uri odprli pregledno spominsko razstavo del akademskega slikarja Evgena Sajovica, umetnika, ki se mu je življenjska pot začela 1913 in končala 1986 v Ljubljani. Sajovic je ustvaril obsežen opus slik, knjižnih ilustracij in oprem za knjižne izdaje, časopise in revije. Veliko njegovih slik je nastalo tudi na Dolenjskem in v Beli krajini, kjer je Evgen Sajovic ustvarjal kot udeleženec slikarskih kolonij. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled do 31. decembra, vsak dan od 8. do 13. ure, bo nastopil mladinski pevski zbor Glasbene šole Trebnje pod vodstvom Tatjane Mihelčič, belokranjske rojakinje.

pastelu ustvarjenih slik, za novomeške šolarje in druge ljubitelje likovne umetnosti pripravil prikaz slikanja s pastelnimi barvami. Vedoželjni obiskovalcem je najprej podrobno obrazložil samo slikarsko tehniko, materiale nanjo in način slikanja, nato pa naslikal podobno sliko, kakršne so na razstavi. Med delom je opazovalce opozoril, da se njegov način dela s pastelinimi barvami razlikuje od dela drugih slikarjev v tej tehniki, sicer pa, je dodal, vsak slikar ustvarja tako, kot mu je najlažje. Medtem ko je končeval svojo sliko, pa so tudi učenci novomeških šol začeli vleči po papirju črte s pastelnimi barvami in tako začeli sami spoznavati tehniko, ki se je uče tudi pri likovnem pouku v šoli.

Bodo likovniki dočakali boljše čase?

Razmišljanja Janeza Rajmerja ob njegovi samostojni razstavi

ČRNOMELJ — V razstavnem prostoru črnomaljskega kulturnega doma je na ogled samostojna likovna razstava Janeza Rajmerja, kovinostrugarja iz Črnomlja. Prav v tem prostoru je imel Rajmer pred osmimi leti prvo samostojno razstavo, ki ji je sledilo še več samostojnih in skupinskih predstavitev.

Janez je bil še do nedavnega tipičen realist. Odločal se je predvsem za motive iz narave, iz domačega okolja. »Vendar pa sem poskušal vedno iskati nekaj novega in mislim, da sem tokrat tudi našel. Že od nekdaj me je namreč zanimalo vesolje, zato na tej razstavi prvič predstavjam širšemu krogu ljudi svoje videnje silnic vesolja. Tu gre povsem za abstraktno slikarstvo, kako pa ga bodo sprejeli ljudje, bo pokazala razstava,« pove Rajmer.

Rajmer, ki je samouk, je dvakrat sodeloval tudi na izobraževalnih slikarskih kolonijah v Novem mestu. »Ti koloniji sta mi dali veliko izkušenj, zlasti pa spoznanje, da bi

Potreben bo nov poskus oživitve

Kako prebuditi literarni klub »Dragotin Kette«?

NOVO MESTO — Prvi poskus oživitve novomeškega literarnega kluba »Dragotin Kette« se ni posrečil, saj je prišlo minuli četrtek popoldne na sestanek v Studijski knjižnici Mirana Jarca premalo ustvarjalcev (vsega trije!), da bi lahko karkoli sklenili v zvezi s tem klubom. Interes, da klub po dveh letih mrtvila spet začne delovati, v novomeških kulturnih krogih ni majhen, kar ne nazadnje potrjuje dejstvo, da so se omenjenega sestanka udeležile tudi predsednica skupščine občinske kulturne skupnosti, tajnica ZKO in upravna Studijske knjižnice. Navzoči so menili, da se odsotnost dela literarnega kluba precej pozna v kulturnem življenju Novomeščanov, saj zdaj ni niti literarnih večerov niti kakšnih drugih oblik, kjer bi se besedni ustvarjalci lahko predstavili in uveljavili. Bržčas bodo poskušali klub oživiti z novim sklicem ustvarjalcev, morebiti bodo pripravili klub občni zbor kluba, na katerem bi ponudili v razpravo in sprejem program, sprejemljiv in zanimiv za literate vseh starosti in izkušenj.

kultura in izobraževanje

SKUPEN KONCERT

NOVO MESTO — V soboto, 19. novembra, sta v tukajšnjem Domu kulture nastopila na skupnem večernem koncertu mešani zbor Društva mladih glasbenikov iz Logatca pod vodstvom Zdravka Novaka in mešani zbor IMV iz Novega mesta z zborovodjem Slavkom Rauchom.

NOVA RAZSTAVA V NOVOMEŠKI KRKI

NOVO MESTO — V razstavišču v poslovnih stavbi Krke v Ločni bodo danes, v četrtek, 24. novembra, ob 13. uri odprli razstavo del akademске kiparke Alenke Vicelj iz Ljubljane. Mlada umetnica ustvarja plastike in reliefe iz porcelana, stekla in emajla. Na otvoritvi bo Jure Maretič igral na citre.

Pesem ji je zvesta družabnica v samoti

Večer s pesnico in igralko Milo Kačič v Brežicah

BREŽICE — Obiskovalci, ki so 15. novembra napolnili tukajšnjo občinsko matično knjižnico, so preživeli prijeten večer s slovensko pesnico in igralko Milo Kačičevo. Ob branju svojih pesmi je

gostja odkrivala svojo življenjsko pot, vztrajnost za uveljavitev lastnega igralskega izraza, uspehe in razočaranja v poklicnem in zasebnem življenju.

V pesmih je lahko izpovedala tisto, česar na odru ni mogla, kajti večina njenih vlog je bila take narave, da je občinstvo morala spraviti v smeh. Pesmi ji v njeni osamljenosti na jesen življenja tudi danes delajo družbo. Občinstvo jo pozna z odra, iz filmov iz televizijskih večerov, zato vprašanji ni zmanjkalo in večer je minil v prijetnem kramljanju, v katerem so obiskovalci spoznavali celovito podobo igralkine osebnosti in jim jo je človeško približalo.

Igranje je bilo za Milo Kovačičevo potreba in ne služba. Žal ji je, da ni mogla sama izbirati svojih vlog in da se ji je ta priložnost ponudila samo dvakrat ob režiserju Branku Gavelli, ki ga izredno ceni in ki je cenil tudi njen talent.

J. T.

Z elektronsko harmoniko po SZ

ČRNOMELJ — Znani belokranjski glasbenik, solist na elektronski harmoniki Silvester Mihelčič iz Črnomlja se je prejšnji teden vrnil s 17-dnevne koncertne turneje po Sovjetski zvezi. Nastopil je v Leningradu, Kijevu in Gomelu, kjer je imel štiri celovečerne koncerte in tri koncerte posebej za mladino. Izvajal je svoje priredbe belokranjskih in prekmurskih ljudskih pesmi za elektronsko harmoniko ter svoje skladbe za ta instrument. Povsod so ga sprejeli z velikim zanimanjem. Mihelčič je v Sovjetski zvezi gostoval v organizaciji Festivala Ljubljana in Goskoncerta iz Moskve, in sicer na podlagi jugoslovansko-sovjetskega sporazuma o medsebojni kulturni izmenjavi.

Zanimiv prerez likovnih dogajanj

V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah na ogled skupinska razstava likovnikov iz vseh treh posavskih občin — 58 del 20 avtorjev — Poslej bolj povezani

BREŽICE — V Posavju deluje več deset likovnih ustvarjalcev, poleg večine takih, ki jih povezuje ljubiteljsvo, tudi nekaj na akademskih izšolanih slikarjev. Ljubiteljski ustvarjalci se s svojimi deli predstavljajo največ v okolju, kjer živijo, redkeje pa na ravni regije in to velja tako za posmeznike kot tudi za skupine. Seveda so tudi pri tem izjeme, kar pomeni, da se je nekaterim posrečilo prebroj do razstavišč v likovno razvitejših mestih naše ožje in širše domovine. Le dvakrat ali trikrat do zdaj pa so se likovniki iz vseh treh posavskih občin predstavili javnosti na skupinski razstavi. Tako je bilo tudi malo možnosti, da bi videli in ocenili njihov delež v celotnem likovnem utripu Posavja.

Za tretjo skupinsko razstavo del likovnikov iz vseh posavskih občin šteje zdajšnja, ki so jo odprli minuli četrtek v galeriji Posavskega muzeja, pripravili pa Društvo likovnikov Brežice in Zveze kulturnih organizacij v Brežicah, Krškem in Sevnici. Na razstavi sodeluje dvajset avtorjev iz 58 slikarskih in kiparskih del. Vsa dela je za razstavo izbrala strokovna žirija, to pa sta sestavljala umetnostna zgodovinarja dr. Cene Avguštin in Andreja Koblar. Kako strogo sta ta dva umetnostna zgodovinarja, sicer dobra poznavalca ljubiteljske likovne tvornosti na Slovenskem, ocenila posavske likovnike, pove podatek, da sta od okoli 90 predloženih del za razstavo odbrala le dve tretjini. Dela nekaterih avtorjev sta v celoti izločila.

Po otvoritveni slovesnosti, na kateri je nekaj pesmi zapel Leskoviški oktet, je razstavo in razstavljalce predstavila obiskovalcem umetnostna zgodovinarica Jožica Vrtačnik iz Posavskega muzeja. Menila je, da je glavna značilnost razstave v tem, da so skoraj vsa dela sad samorastnega obravnavanja likovne izraznosti. Tako sama dela kažejo, da Mirko Bogovič, Stane Fabjančič, Mitja De Gleria, Bojan Horvatič, Berto

Konec, Alojz Pirč, Pavle Predanič, Krešo Tomin in Viktor Zemljak iščejo motiviko vsak v svojem okolju, zato so v njihovi likovni tvornosti najpogostejše zastopane krajine, vedute, portreti in tihožitja. Kot kiparja sta zastopana Rudi

• Ta skupinska razstava, ki bo na ogled vse do 31. decembra, naj bi bila po mnenju organizatorjev in samih likovnikov ne le dejanje, ki naj prikaže množičnost in kvaliteto na področju likovne ustvarjalnosti v posavskih občinah, ampak tudi začetek novega obdobja, prelomnica v delovanju likovnikov in razstavne dejavnosti. Slikarji in kiparji naj bi poslej ne delovali tako osamljeno, ampak naj bi se odprli eden drugemu, se dobivali na srečanjih, izmenjavali izkušnje in si tako pomagali, skupinske razstave pa naj bi se pogosto vrstile — vsakokrat v drugi občini.

Stopar in Peter Vene, prvi ustvarjalec v kovini, drugi v lesu. Vlado Cedilnik je avtor grafik, ki pomenita tudi dokumentarni zapis o nekem propadajočem svetu. Med mlajše avtorje sodijo Sonja Flisek, Davor Grgičević, Janez Kebe,

Nikola Miljanović, Igor Mitrovič, Apolonija Simon in Roman Stopar, katerih dela že kažejo bolj modernistične zasnove. Apolonija Simon, studentka akademije za likovno umetnost, razstavlja grafike in poslikano keramiko. V tej pisani družini likovnikov izstopa s svojimi deli akademski slikar Alojz Konec, discipliniran raziskovalec slikarske tvornosti, barv in prostora.

Razstava je zanimiv prerez zdajšnjih dogajanj na likovnem področju v Posavju. Kvaliteto tega na moč pisanega mozaika likovne ustvarjalnosti pa bi prav gotovo moglo precej povečati sodelovanje akademskih slikarjev in kiparjev, ki domujejo v tej regiji, saj bi šele ob njihovi navzočnosti lahko govorili o tem, kaj pravzaprav ustvarja posavski likovni utrip, kaj mu daje barvo, moč in izraz.

I. ZORAN

Uskoška princesa dobi nadaljevanje

Slavko Dokl ima v svoji pisateljski delavnici še več literarnih in publicističnih del — »Pišem počasi, premišljeno, ne pod pritiskom,« pravi

NOVO MESTO — Bralci so lahko že prebrali v Dolenjskem listu nekaj o knjigi novomeškega dopisnika Dela in publicista Slavka Dokla Uskoška princesa, ki je izšla nedavno v jesenskem knjižnem paketu pri Kmečkem glasu v Ljubljani. Ta romantična zgodovinska povest, kakor so označili Uskoško princeso, je Doklov literarni prvenec in hkrati najdaljši tekst, kar jih je izšlo izpod njegovega peresa. Kar zadeva slednje, imamo v mislih predvsem zgodovinskopublicistična spisa Zastave nad reko Krko in Javorovica, ki sta plod Doklovega zanimanja za dogajanje med NOB in njegove raziskovalne vneime. Sar pravi, da mu publicistično in zlasti še literarno pisanje pomeni pobeg od utrjujočega nenehnega novinarskega dela, sprostitve za misel in duha, pa tudi razvedrilo.

In kako je nastala Uskoška princesa? Ob tem vprašanju Dokl najprej zavrne namig, da bi imel pri pisanju tega dela kakršnekoli literarne ambicije, saj mu je šlo v prvi vrsti za to, da oblikuje zgodbo, ki bo zanimiva za ljudi in jo bodo tudi radi brali. Povsem drugotnega pomena in celo postransko se mu je zdelo, ali bo to, kar piše, povest, roman ali kaj drugega.

»Ves čas sem imel v mislih samo zgodbo, ki se mi je izrisovala iz ozadja resničnih dogodkov na gorjansko-žumberškem območju pred tremi, štiri stoletji in se v moji domišljiji zapletala in dramaturgizirala. Torej samo to in nič drugega,« pravi Dokl. Zgodba, kot jo lahko beremo v knjigi, pa se mu je oblikovala kar nekaj časa, potem, ko je že imel popisane kup papirja.

Pobudo in precej snovi za pisanje je Dokl dobil ob prebiranju starih župnijskih knjig v Šentjerneju, Skočjanu in deloma v Šmarjeti. V teh knjigah je našel veliko zanimivih opisov dogodkov in usod ljudi v prejšnjih stoletjih, ti zapisi pa nemalokrat omenjajo tudi Uskoke, ki so prihajali s planote v dolino in prepletali svoje življenje z življenjem dolincev. Dokl pravi, da se nekateri opisi berejo tako zanimivo, da je že med branjem pomislil, kako bi jih bilo moč obdelati in objaviti kot nekakšne pripovedke. Od takrat, ko jih je bral, je minilo nekaj več kot dve leti, in ker ga je snov osvojila, je vzel v roke še druge knjige, da bi se kar najbolje poučil o nekdanjih časih in nekdanjem življenju. Ko je bilo gradivo zbrano, je nekega

večera sedel za pisalno mizo in začel pisati.

»Sprva sem pisal nekakšne črtice, in ko se jih je že nekaj nabralo, sem ugotovil, da bi lahko vse skupaj teklo povezano v eni zgodbi in pod enim naslovom. To sem tudi storil. Domišljija pa je tipala naprej, širila in zapletala zgodbo vse dotlej, dokler se mi ni logično zaključila in sem naredil še zadnjo piko. Tako je nastala Uskoška princesa.«

»Moje cilj je bil obuditi s to knjigo spomin na uskoške čase,« nadaljuje Dokl. »Ta cilj pa bo v celoti dosežen, ko bo knjiga prebrana, se pravi, ko jo bodo prebrali ljudje, ki sem jim jo namenil. In to so preprosti, tukajšnji ljudje, med katerimi živim in delam tudi sam. Uskoška snov me ima še kar naprej v pesteh in tudi Uskoška princesa se konča tako, da zgodba kar sama sili v nadaljevanje. Če me vprašate, ali se morda iz tega že kaj rojeva, lahko odgovorim pritrilno, saj že nekaj časa pišem drugi del.«

To pa ni vse, kar nastaja v Doklovi pisateljski delavnici, kadar počiva njegovo novinarsko pero. »V meni je še toliko energije, da hkrati pišem več del. To sta, denimo, publicistično delo Novo mesto na pragu stoletja, ki

Slavko Dokl: Kmalu drugi del Uskoške princese

nastaja v spomin na prijateja Eda Zorka, starega Novomeščana, pa ljubezenska zgodba. S slikarjem Bogdanom Breznikom, ki mi je obljubil, da bo ilustriral vse moje knjige, pripravljava skupno delo o gradovih v dolini Krke — njegove bodo risbe gradov, kakor so ohranjeni, moje pa besedilo. Dva moja rokopisa pa že čakata na natis. To sta Suha krajina v ognju 1941 — 1945 in Beceletova jama — v spomin na Vinka Paderšiča-Bairejo in tovaršice.«

Nazadnje pa Dokl še pristavi: »To, da delam hkrati več stvari — trenutno jih je menda šest nisem pa seveda vseh omenil — obenem tudi pomeni, da delam počasi in brez kakih pritiskov.«

I. ZORAN

SLIKE, KIPI, KERAMIKA — Vse te stvaritve so na ogled v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah, kjer razstavlja 20 likovnikov iz vseh treh posavskih občin 58 svojih del. Razstava kaže prerez likovnih dogajanj v Posavju, žal brez prispevkov akademskih slikarjev in kiparjev v tej regiji. (Foto: I. Zoran)

NA HRBTU PANONSKEGA KITA

Na neskončnih ravninah Vojvodine, Srema in Bačke se oko skoraj nima kje odpočiti od enoličnosti; ni prijaznih gričev in hribov, tako značilnih za dolensko pokrajino. Ravnina, sama ravnina in širo no nebo nad njo. Zares se ne gre čuditi, če se popotnik razveseli tudi bolj skromnega gričevja, da je le nekaj spremembe. In prav tako se ne gre čuditi, če ljudje gričevju, ki se razprostira južno od Novega Sada in loči Vojvodino od Srema, pravijo kar gora. To je seveda znana Fruška gora, ki kot velikanski kit leži na jugu plodne panonske kotline. S svojim najvišjim vrhom Crveni Čot doseže le 539 metrov nadmorske višine, a tudi to je za panonsko goro, nekdanji otok Panonskega morja, kar lepa višina.

Preko Fruške gore sva potovala dvakrat: ko sva stopala v Vojvodino in ko sva jo zapuščala. In obakrat nama je ponudila mir, senco listnatih gozdov, svežino zraka, hlad voda in bogastvo zgodovinskega izročila. Nekako nisva mogla peljati naprej, zaustavljala sva se, se razgledala naokoli in se pogovorila z ljudmi, da bi zvedela kaj zanimivega o tem panonskem osamelcu, ki naju je na nek način spominjal na domače kraje.

DOMOVINA FRUŠKOGORSKEGA BISERA

Fruška gora je, podobno kot naši Gorjanci, polna vode. Na njenih pobočjih je na stotine izvirov, studencev, potokov in rečic, ki teko proti Donavi in Savi, mnogi manjši izviri pa se izgubljajo in usihajo kar sredi poti. Voda je čista in odlične kakovosti. Zaradi svojega položaja in voda ima Fruška gora bolj blago in bolj vlažno klimo kot njeno okolje, kar godi gozdovom, sadnemu drevju in trtam (Rimljani so jo imenovali Mons almus, kar pomeni Blagodejna gora). Bujno je poraščena z listnatimi gozdovi. V zadnjem času še posebej lepo uspeva in se razširja lipa, tako da se govori že kar o največjih sestojih lipe v tem delu Evrope.

A pravega Dolenjca najbrž ne zanimajo studenčki in potoki niti senčnati gozdovi. Na prisojnih pobočjih Fruške gore lepo uspeva Dolenjcem najmilijša rastlina — vinska trta. S teh pobočjih so doma fruškogorski biser ter druga bolj ali manj znana vina. Koga bo potem še začudilo, če na Fruški gori stoji veliko počitniških domov, vil in pa ogromno vikendov. V sedemdesetih letih jih je zrastle na tisoče, velikih in majhnih, skromnih in razkošnih. Nekaj tisoč prebivalcev vojvodinskih in sremskih mest ter seveda Beograjčanov si je tu našlo svoje malo zatočišče miru in oddiha. Nasploh se je fruškogorsko gričevje iz nekdanjega sadjarsko-vinogradniškega območja razvilo v rekreativno, turistično in lovsko območje. Že blizu 30 let pa je velik del Fruške gore, več kot 22 tisoč hektarjev, proglašeno za narodni park.

MANJ SKRIVEN SESTANEK

Oktober meseca so vikendi ali, če že hočete, vile na Fruški gori, postali zelo vroče politično blago. Na velikem zborovanju v Sremski Mitrovici, ko so ljudje na ulicah kuhali kadrovski golaž, od katerega so se poparili mnogi in imajo še danes opečena usta številni tako imenovani fotejlaši, birokrati, razdruževalci Jugoslavije in podobne pošasti današnjika, je Dragan Džolić javno izjavljal, da se je pokrajinsko vodstvo Vojvodine skrivoma sestajalo z republiškim vodstvom Slovenije in Hrvaške. Sestanki naj bi potekali v počitniških hišicah in vilah na Fruški gori, na njih pa se je po spoznanjih govornika kovala zarota zoper milo domovino. Podobne izjave je hrabri možakar dal tudi novinarjem beograjske Politike, ki so zadevo seveda obesili na veliki zvon in se razpisali o skrivnih sestankih, pokrajinsko-republiških zarotah in podobnem, kar je ta čas sploh njihova priljubljena snov.

Nazadnje pa se je izkazalo, da skrivnih zarotniških sestankov ni bilo. Proti iznajditelju vroče teme se je zganilo kolesje pravice in ga pričelo mleti, kot to pač zna in kot si takšen izumitelj govorit tudi zasluži.

Toda sestanek na Fruški gori je bil. V prijetnem vikendu so se sestali štirje: dva Slovenci in dva vojvodinska Madžara. Pomenkovali pa so se o vsem mogočem: beseda je tekla tako o sedanjih razmerah v domovini kot o starih časih razcveta samostanov na Fruški gori. Le zarotniškega ni bilo nič, pač pa veliko prijaznosti, razumevanja in prisrčnosti. Ta pomenkovalna četverica smo bili midva kot »predstavnik« Slovenije in Margita ter Laszlo Katona kot »predstavnik« Vojvodine.

Naneslo je namreč, da naju je Margita Katona povabila v vikend, ki sta ga z možem postavila pred 15 leti v bližini slovitega samostana Hopovo. Srečali smo se na samostanskem dvorišču, ko sva se midva zaman mučila, da bi iz neprijazne igumanke izvlekla kakšen podatek o obnavljanju samostanske cerkve. Margita je povedala, da bo o samostanu in njegovi zgodovini vedel največ povedati njen mož, ki se ljubiteljsko ukvarja s proučevanjem zgodovine fruškogorskih samostanov. In tako smo se znašli skupaj.

Laszlo Katona je upokojeni profesor ekonomske fakultete v Novem Sadu. Z ženo sta po rodu vojvodinska Madžara, torej pripadnika največje narodnostne skupine v vojvodinski tako pestro pomešani skupnosti. Njuni potomci so že izgubili madžarske korenine. Kot sta povedala, so njuni vnuki Slovenci (hči je poročena z Mariborčanom in živi v Sloveniji) in Srbi, žal pa po madžarsko ne znajo več govoriti.

Odkar sta si postavila vikend na Fruški gori in se upokojila, preživljata večino časa kar tu. Obdelujeta nekaj malega vinograda in sadno drevje. Vsako leto pridelata nekaj sadja, Margita iz njega pripravlja sadne sokove, marmelade in kompote, Laszlo pa se posveti kuhanju žganja, odlične slivovke in hruškovca, ter kletarjenju. Gostom imata tako za ponuditi kar lepo izbiro domačih dobrot, sama pa se alkoholnih pijač ne pritakneta, čeprav je Laszlo še posebej ponosen na svoje hruškovo žganje in slivovko.

Ko se človek upokoji, ima naenkrat veliko časa na voljo, sta povedala. Potem se lahko posveti najrazličnejšim konjičkom. Margita slika, veze gobeline, riše vzorce zanje in je med drugim tudi vneta gobarka, medtem ko Laszlo poleg skrivnosti žganjehuhe in priprave vina spoznava lokalno zgodovino. Pripravlja monografijo o samostanu Hopovu, ki stoji v neposredni bližini njenega vikenda. Pravzaprav vikend stoji na nekdanji samostanski zemlji. Boljšega sogovornika si torej ne bi mogla zaželeti za spoznavanje ene od največjih znamenitosti Fruške gore — njenih samostanov.

DRUGA SVETA GORA

Fruško goro primerjajo zaradi množine in značaja meniških naselbin s slovito Sveto goro, Atos v Grčiji. Pred vojno je tu stalo 17 pravoslavnih samostanov, zdaj jih bolj ali manj ohranjenih stoji še 16. Po vojni so nekatere začasno spremenili v otroške domove in letovišča, zdaj pa se trudijo, da bi jih obnovili in jim vrnilo nekdanji sijaj. Obnova poteka v znamenju siceršnje obnove srbske kulturne dediščine, v kar so se Srbi vroče zagrizli. Čas je tak, da tudi na ta način utrjujejo svojo identiteto in ozemeljsko povezanost celotne Srbije. Seveda gre za drage obnove, saj so nekateri samostani v izredno slabem stanju, nekatere pa dvigujejo v nekdanjo slavo skoraj iz nič.

Večina fruškogorskih samostanov ima svojo ustanovitev povezano z imeni srbskih despotov Brankovičev. Po propadu srbske srednjeveške države in selitvenih valovih Srbov izpod turške jarma in nasilja na sever so menihi na novem ozemlju v Slavoniji, Sremu in Vojvodini ustanavljali nove samostane in cerkve. Gradili so jih v skladu z izročili raške in moravske graditeljske šole, pogosto so samostani zrastle na temeljih nekdanjih katoliških cerkva. V 18. stoletju, po avstrijsko-turški vojni, je prišlo do velikih obnovitvenih del, ko so skromnejše samostane in cerkve predelali v lepše in bogatejše.

Najslavnejši samostan na Fruški gori je sicer Kruševo, midva pa sva se odločila, da si ogledava Hopovo, ker sva zvedela, da ga obnavljajo in da ima samostan po zasnovi in sestavi najbolj monumentalno cerkev ne samo med fruškogorskimi samostani, marveč sploh na vsem območju pečke patriarhije.

Samostan stoji na južnih pobočjih Fruške gore. Njegova cerkev je posvečena sv. Nikolaju, istemu svetniku torej kot novomeška kapiteljska cerkev. Kdo ga je ustanovil, ni natanko znano. Po enem izročilu naj bi to bil despot Stevan Branković, po drugem pa njegov sin vladika Maksim. Prvikrat se omenja v nekem zapisu iz leta 1541. Po vsej verjetnosti je bil prvotni samostan kot sploh večina fruškogorskih zgrajen na temeljih še starejše sakralne katoliške zgradbe. Kot je povedal najin sogovornik Laszlo Katona, Srbi niso smeli postavljati cerkva in samostanov povsem na novo, marveč samo na temeljih starih. In ker so bili kot priseljenci še revni, so zvečine gradili lesene stavbe, ki so jih sčasoma zamenjali z zidanimi in vse bogatejšimi.

Tudi samostan Hopovo je šel skozi različne stopnje razvoja. Že nekaj desetletij po ustanovitvi so postavili novo cerkev, vendar ne na mestu stare. Na staro cerkev zdaj spominjajo samo še borne ruševine. Veliko prenovo je dočakal v 18. stoletju, ko so postavili nov zvonik in zgradili konake, to je nove bivalne prostore za menihe. Paul in Anton Rizner sta takrat izrezbarila nov ikonostas, ki ga je poslikal eden največjih srbskih baročnih slikarjev Teodor Kračun. Freske v cerkvi so bile še iz začetka 17. stoletja.

Čeprav so bili najlepši počitniški dnevi že mimo in so bile male prodajalne, kot je ta na sliki, že zaprte, pa je bilo vseeno mogoče videti izletnike, ki jih je Fruška gora zvalila v svoje zeleno naročje.

Znotraj samostana Hopovo stoji znamenita cerkev sv. Nikolaja, ki jo smatrajo za najbolj monumentalno delo tistega časa v srbski cerkveni arhitekturi. Konaki okoli cerkve so že obnovljeni, obnova cerkve pa še poteka.

Samostan je bil šestkrat porušen ali požgan in prav tolikokrat znova pozidan. Nazadnje so samostan porušili med 2. svetovno vojno. Fruška gora je bila namreč izredno pomembna za narodnoosvobodilno gibanje Srema in Vojvodine. V njenih gozdovih in vaseh so imeli partizani svoja zatočišča, oficirsko šolo, sedež komande vojnega okrožja, bolnišnico, oskrbovališča in delavnice. Tu so nastale prve partizanske enote in kasneje odredi, tu je bilo tudi prvo osvobodeno ozemlje v tem delu Jugoslavije. Južni del Fruške gore pa je predstavljal utrjeno sovražnikovo fronto, ki jo je partizanska vojska prebila v slovitem in krvavem preboju sremske fronte ob koncu vojne.

In kot so za sodelovanje v narodnoosvobodilnem gibanju prebivalci Fruške gore plačali hud in krvav davek (žrtev fašističnega nasilja je bilo 5200), so davek plačali tudi samostani. Kar v dveh velikih vojaških operacijah je okupator ob pomoči domačih izdajalcev pobijal ljudi, požigal vasi in uničeval imetje. Temu ni ušel tudi hopovski samostan. Nemci so ga podminirali in razrušili, nune so razgnali, knjige iz bogate samostanske knjižnice pa požgali na trgu v Irigu. To je bilo poslednje, šesto porušenje tega samostana, ki je osvoboditev tako dočakal v ruševinah.

SKRIVNOSTNA IGUMANKA

Še in še bi lahko napisala o burni zgodovini Hopova, saj so iz Laszla Katona vrel vsi mogoči podatki. A omeniva samo še nekaj zanimivih drobnarij. Preverjeno je, da se je v Hopovu tri leta šolal in se tu tudi pomenišil oziroma ostrigel, kot pravijo pravoslavci. Dositej Obradović, eden izmed najpomembnejših in najplivnejših srbskih pedagogov in prosvetiteljev.

Le malokdo pa ve za veliko skrivnost iz samostanskega izročila, skrivnost, ki je žal ni mogoče preveriti in ločiti resnico od bajke. Po 1. svetovni vojni in oktobrski revoluciji so se v Hopovo zatekle mnoge ruske nune, ki so pribežale z valom ostalih emigrantov iz dežele revolucionarnih delavcev in kmetov. Med njimi so bile tudi ruske plemkinje, celo iz same carske rodbine. Tako naj bi se pod likom hopovske igumanke Katarine skrivala nobena druga kot slovi-ta Anastazija Romanova, ki naj bi kot edina iz carjeve družine preživela poboj. O njej so se spletle že premnoge legende, pojavilo se je nič koliko lažnih Anastazij, videli in prebrali smo lahko o njej kar nekaj filmov in knjig, skrivnost pa ni dokončno pojasnjena, je bila ubita tudi Anastazija ali ne. Lepo bi bilo verjeti, da počiva na Fruški gori. In na lepem koščku sveta bi počivala.

Del samostanske cerkve v Hopovu je obdan z gradbenimi odri, kar pa ne odvrne ljubiteljev tovrstne arhitekture, da bi ne obiskovali samostana.

Margita in Laszlo Katona uživata upokojske dneve v svojem vikendu na Fruški gori in se posvečata številnim konjičkom. Laszlo je pravzaprav poznavalec zgodovine fruškogorskih samostanov.

Na senčnih poteh Fruške gore tu in tam še naletiš na odmev nekdanjega načina življenja: pastir in čredica koz se vračajo s paše.

Obnovljeno srce svobodne Slovenije

Pripoved o partizanskem Rogu je slovenska legenda. Od leta 1942 pa do konca vojne je bil v bližini roških gozdov sedež Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije, Izvršnega odbora Osvobodilne fronte, tu sta delovala Slovenski narodnoosvobodilni svet in Glavni štab narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije. V globelih in grapah roških gozdov so bile v barakah tiskarne, partizanske bolnišnice in druge ustanove, ki jih je potreboval narodnoosvobodilni boj. Od tam je krenila proti Jajcu slovenska delegacija AVNOJ, tam so nastali mnogi pomembni dokumenti za politične akcije na terenu.

V aprilu 1943 se je v Kočevski Rog s Polhograjskih Dolomitov vrnilo vojaško in politično vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja Slovenije. V največji tajnosti je bilo potrebno ustvariti možnosti za delo slovenskega političnega in vojaškega vodstva. Dogovorili so se, da bodo nad Červanovo cesto v gostem stoletnem gozdu uredili bazo in to je bil začetek partizanske Baze 20, ki je sovražnik ni nikoli odkril. Prvo barako so postavili aprila 1943, do jeseni jih je zraslo že trinajst, do konca leta 1944 pa je bilo v bazi že 26 barak. Baza 20 je postala takratna prestolnica svobodne Slovenije, pravo mesto v srcu gozda z vsem, kar je bilo nujno potrebno za delo organov narodnoosvobodilnega gibanja. Istočasno je nastajala tudi Baza 21, sedež Glavnega štaba, kjer se je konec junija s svojim spremljevalcem mudil

tudi W. Jones, prvi predstavnik zaveznikov pri našem štabu. V bližini Cinka je zrasla Baza 15, kjer je pričela z delom partijska in skojevška šola.

Partizanski Rog je doživel dve veliki sovražnikovi ofenzivi in ostal za sovražnika skrivnost. Okupator je odkril le nekatere objekte, med njimi tudi bolnišnico Pugled, ki so jo njegovi vojaki zažgali, 21 ranjencev pa pobili. Šele po teh ofenzivah je bilo jasno, da je bil prostor na Rogu pravilno izbran, seveda pa imajo precej zaslug tudi iznajdljivi graditelji teh objektov.

Danes je Baza 20 urejena in ohranjena v svoji prvotni obliki. Je edinstven spomenik boja za svobodo. V dveh barakah je urejena dokumentacija o življenju in delu v Kočevskem Rogu, v tretji je prikazano delo slovenske delegacije na zasedanju AVNOJ. Prav tako je predstavljeno delo Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča in drugih, ki so živeli in delali na Bazi 20. Prav zaradi vsega, kar se je na Rogu dogajalo med zadnjo vojno, je to območje postalo najpomembnejši slovenski spomenik NOB in ljudske revolucije. Bolnišnica Zgornji Hrastnik in Jendol ter Baza 20 so že leta 1952 zavarovali z odločbo ministrstva za prosveto in kulturo. Partizanski Rog (tako so ga poimenovali slovenski mladinci leta 1959 ob pohodu na Podstenice) je kasneje prišel pod zaščito republiškega zavoda za spomeniško varstvo, nato pa staga pod svoje okrilje sprejel Dolenjski muzej in muzej Revolucije v Ljubljani.

Vsi so se vsa ta leta bolj ali manj trudili, vendar so Bazo 20 in druge stavbe zgodovinskega pomena kazale vsak dan slabšo podobo. Pred leti so sklenili temu narediti konec. Predstavniki občin Kočevje, Črnomelj in Novo mesto so skupaj z nekaterimi kulturnimi in gospodarskimi organizacijami podpisali poseben družbeni dogovor o urejanju, vzdrževanju in oskrbi spomenikov na Rogu, vendar se je vse ustavilo pri denarju. Zadevo je pognal z mesta predsednik novega odbora

Ivan Maček-Matija skupaj s sekretarjem Ivanom Hitjem-Igorjem. Od tedaj se je Rogu marsikaj naredilo. Ivan Hiti je na Bazo 20 prišel kot sedemnajstleten fant, Ivan Maček-Matija pa je bil tedaj komandant Glavnega štaba NOV in POS Slovenije. »Ko sem po toliko letih spet prišel na Rog, me je bilo groza. Videl sem propadajoče barake in skromen Lukov dom, kamor se je lahko stisnilo le 15 oseb, ni bilo ne vode, ne elektrike, tja je vodila slaba makadamska cesta. Spreletelo me je, ko sem videl, kako so propadle Stane Žage in še nekateri drugi spomeniki na Rogu,« je ob našem obisku pripovedoval Hiti, ki je postal neutrujen delavec za rešitev partizanskega Roga. Obnova pod novim vodstvom se je pričela leta 1986 z izgradnjo ceste od Podturna do Lukovega doma. Narejena je bila s sredstvi delovnih organizacij in s pomočjo republiškega sklada za ceste. Potem je bila na vrsti elektrika. V Starih Žagah so zgradili malo hidrocentralo, ki danes poleg Roga oskrbuje tudi 9 vasi. Pri gradnji cevovoda nove hidrocentralo so vsa zemeljska dela opravili vojaki. Skopali so 1300 metrov rova, za izkop so uporabili kar 2000 min. Vojaki so se izkazali tudi pri kopanju jarka za telefonsko napeljavo. Tukaj pa se skrb za Rog še ni končala. V objemu stoletnih bukev se v tem času že zaključuje gradnja velikega centralnega objekta Baze 20, namenjenega vsem tisočem, ki vsako leto obiščejo te kraj. V objekt, ki ga gradi STC iz Ljubljane in bo odprt spomlad, bo 120-sedežna samopostrežna restavracija, v drugi veliki dvorani pa si bodo lahko ogledali multivizijski film o Rogu. »Objekt in vse ostalo ni razkošno, kot se je govorilo. Tudi tukaj Slovenci ostajamo varčni. Poglejte Petrovo goro, Sutjesko ali spomenik na srem-ski fronti! Tudi naš denar je šel za te spomenike, doma pa smo ostali skromni,« pove Hiti z željo, da bi tudi partizanski Rog turistično zaživel. Kar težko je verjeti, da v vseh teh letih Kompas v roške gozdove ni pripeljal niti enega turista, pa tudi druge turistične organizacije se niso kaj bolje izkaza-

le. Ivan Hiti ne more razumeti tudi odnosa odgovornih delavcev dolenjskih občin. »V času, odkar se na Rogu gradi, ni bilo niti enega obiska iz novomeške in črnomaljske občine. To niti ni čudno, saj smo pri iskanju soglasij in dovoljenj pri odgovornih ljudeh nalteli na prenekatero težavo, gradnjo smo pričeli tako rekoč na črno. Ivan Maček je na vse to rekel, da med vojno nihče ni nikogar spraševal, kje in kako bodo stale barake Baze 20.« Jovo Grobovšek iz Zavoda za varstvo naravne in kultur-

ne dediščine ima svoje pomisleke: »Mislim, da bi Baza 20 morala za vse obiskovalce ostati takšna, kot je bila v zadnji vojni; skrita in težko dostopna. Le tako bi mladi rod lahko podoživljal čas in okoliščine, v katerih je delovalo slovensko vodstvo. Mladi naj bi se na Rog odpravljali peš, z nahrbtniki na ramenih. Osrednji muzej z z multivizijo pa bi moral biti v Novem mestu.«

Kljub takšnim in drugačnim pomislekom nova Baza 20 nastaja. Ustanovljen je bil sklad za urejanje partizanskega Ro-

ga, vanj je doteklo že precej denarja podjetij iz vse Slovenije. Do sedaj so veliko pomagali Ljubljansko armadno območje, Djuro Salaj Krško, Elektro Ljubljana in Novo mesto, IMV in Krka iz Novega mesta, PTT Novo mesto, Gozdno gospodarstvo in še nekateri drugi. Po besedah Ivana Hitja bo Rog potreboval stalno pomoč. Prav zato je v pripravi tudi zakon o razglasitvi Roga za spomenik posebnega pomena. Čeprav je bil osnutek tega zakona pripravljen pred tremi leti, še ni prišel na skupščinske klopi.

JANEZ PAVLIN

Mateja: „Tudi jokala sem,“

Danes se je spet začel beli cirkus, svetovna smučarska elita se bo do pomladi borila za slavo in denar. Slovenci smo v zadnjih letih na snegu dosegli več, kot bi bilo pričakovati od dvomilijonskega ljudstva. Smučanje je postalo del slovenskega imaga, za katerega smo tudi zavestno odšteli kakšen dinar. Kakšen bo izkupiček letos, si ne upa nihče napovedovati, v ognju imamo namreč samo eno preverjeno železo: Matejo Svet. Prva dama jugoslovenskega smučanja je dala za Dolenjski list naslednjo izjavo:

»V tem letu se še nisem pošteno spočila. Iz letala na smučišče pa nazaj v hotel, spet let in tako 10 mesecev. Nekdaj me je to bolj ubijalo kot danes, tudi jokala sem. Zdej vem, da mora biti tako. Brez strogega življenja in profesionalnega odnosa do dela — končno gre za delo — ni rezultatov. Kakšni so letošnji obeti? Priprave niso bile najboljše, primanjkovalo je snega. Zadnji trije tedni so bili nekoliko boljši. Konkurenca je strahotna, o zmagovalcu bodo odločale malenkosti. Prepričana sem, da bodo tudi letos imele glavno besedo Švicarke.

Ob koncu minule sezone je malo manjkalo, pa bi naša najboljša smučarka pustila smučanje. Med proizvajalci smučij poteka zagrižen boj, katerega dobrega smučarja bodo dobili v svoje vrste. V ta mlin je padla tudi Mateja, izjavila je, da ni zadovoljna s kakovostjo Elanovih smučij, zahtevala je, naj ji napravijo boljše. Poslovneže mogočnega elana je to razjezilo, generalni direktor je zagrebškemu Startu celo izjavil, da Mateja s svojimi dvajsetimi leti ni sposobna misliti s svojo glavo in da njeni uspehi za Elan niti niso tako pomembni. Tone Vogrinc prepira ni hotel neposredno komentirati, diplomatsko (?) je rekel, da za-

radi njega Mateja lahko preneha smučati.

To je zdaj preteklost. Elan, Mateja in vsi neimenovani, vendar nadvse pomembni posamezniki, ki v resnici tkejo niti takih kupcij in sporazumov, so zdaj spet v objemu. Jože Drobnič, trener ženske reprezentance, je poudaril, da bo Mateja letos, najbrž spet med tistimi smučarkami, ki bodo segale po kristalnih globusih. Skušala bo osvojiti eno od treh prvih treh mest v slalomu ali veleslalomu, med sezono pa se bodo odločili, ali bo Mateja vozila tudi za kombinacijo ali celo smuk. Zvezna trenerja — fante ima pod okriljem Jože Šparovec — sta na tiskovni konferenci poudarila, da dobri tekmovalci danes odlično vozijo tako tehnične discipline kot smuk. Ta izjava kaže, da se bodo nekateri naši tekmovalci letos podali tudi na nevarne smukaške proge.

Sicer pa nam ne cveto rože: Mateja Svet je poleg Veronike Šarec edina, ki ima prvo tekmovalno skupino. Šarčeva je v prvi skupini v slalomu, Svetova pa v slalomu, veleslalomu in super veleslalomu. Med fanti nimamo predstavnika v prvi ligi. Najbližji bi ji naj bil Grega Benedik, naš adut v veleslalomu naj bi bil Tomaž Čizman, številni še niso odpisali Roka Petroviča. Ta sezona naj bi bila

tudi sezona mladih upov: Narcise Šehovič in Gregorja Grilca.

Predsednik Smučarske zveze Slovenije Janez Zajc je rekkel, da naš projekt prodora med svetovno smučarsko elito brez vsestranske pomoči slovenskega združenega dela ne bi bil mogoč. Združeno delo je steber akcije Podarim-dobim. Poskušali so, da bi ta akcija dobila vsejugoslovenski značaj, vendar smučarske zveze Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije niso bile za to, oziroma sploh ni bilo odziva. Janez Zajc ni povedal, koliko denarja je dal zadnji Podarim-dobim, ve pa se, da bodo to sezono skušali prodati 2 milijona razglednic.

V smučanju se nedvomno tudi pri nas vrte veliki denarji, čeprav plače niso takšne, kot nekateri mislijo. Mesečni OD Jožeta Šparovec je recimo 1.990.000 din, Jožeta Drobniča pa 1.550.000. Po tem sodeč, se smučati ne spleča, toda to najbrž ni vsa resnica.

Letos bodo za Jugoslavijo smučali: Mateja Svet, Veronika Šarec, Katja Zajc, Mojca Dežman, Katjuša Pušnik, Narcisa Šehovič, Grega Benedik, Tomaž Čizman, Rok Petrovič, Robert Žan, Klemen Bergant, Sašo Robič, Urban Planinšek, Gregor Grilc.

MILAN GLAVONJIC

Zadovoljivo — kljub ukrepom

Občina Metlika praznuje svoj praznik v spomin na 26. november 1942, ko so slovenski in hrvaški partizani v skupni borbi uničili belogardično postojanko na Suhorju.

Ob vsakoletnem praznovanju občinskega praznika analiziramo uspešnost našega dela za preteklo leto in istočasno načrtujemo aktivnosti za prihodnost.

Ze ob vstopu v leto 1988 gospodarstvu ni bilo postreženo z jasnimi pogoji za gospodarjenje, na katerih naj bi gradili svoj sedanji in bodoči razvoj. Bili smo priča majskim in številnim intervencijskim ukrepom, kateri so gospodarstvo postavili v izjemno težak položaj. Kljub težavam, s katerimi se je gospodarstvo srečevalo, dosega zadovoljive rezultate. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1987 je gospodarstvo v letošnjem letu ustvarilo 169-odst. rast celotnega prihodka, 132-odst. rast dohodka, akumulacija je imela 17-odst. rast in sredstva za reprodukcijo 73-odst. Sredstva za osebne dohodke so ras-

Stanislav Bajuk

ta po stopnji 136%. V tem obdobju je bil realiziran dohodek na delavca v višini 12 milijonov dinarjev ob 134-odst. rasti in povprečnem neto OD na delavca v gospodarstvu za 9 mesecev 474.000 din.

Gospodarstvo je približno na lanskoletnem nivoju zadržalo rentabilnost in ekonomičnost ter nekoliko izboljšalo produktivnost, občuten pa je padec akumulacije in reprodukcijske sposobnosti.

V devetih mesecih letošnjega leta je gospodarstvo občine ustvarilo 8,135.000 dolarjev izvoza na konvertibilno področje (ob 32-odst. rasti) in 7,890.000 dolarjev uvoza (ob 2-odst. rasti), kar pomeni 105-odst. pokrivanje uvoza z izvozom.

V tekočem letu ni bilo v gospodarstvu občine večjih investicijskih programov. Vendar je gospodarstvo kljub temu investiralo v posodobitev opreme in v večja tekoča vzdrževalna dela 8 milijard dinarjev.

Od tega zneska se polovica nanaša na vlaganja v opremo. Posebej velja omeniti kmetijstvo, ki je letos nadaljevalo vlaganja v agromelioracije in komasacije kmetijskih površin v vrednosti 800 milijonov dinarjev. Drobnogospodarstvo se vrsto

let uspešno vključuje v vsetranski razvoj občine in postaja vse pomembnejši dejavnik gospodarskega razvoja. Danes drobnogospodarstvo ustvari okrog 15% družbenega produkta v občini in zaposluje 16% od

skupno zaposlenih delavcev v občini. Letos smo sprejeli program razvoja drobnogospodarstva, ki je solidna osnova za oblikovanje usmeritev pospešenega razvoja drobnogospodarstva v naši občini.

Na področju družbenih dejavnosti smo se v preteklem obdobju srečevali s skoraj nepremostljivimi težavami pri vzdrževanju dosežene ravni storitev. Materialni položaj v šolstvu, zdravstvu, otroškem varstvu in socialnem skrbstvu je izredno težak, če upoštevamo na eni

strani inflacijska gibanja, na drugi strani pa predpisane normative in standarde ter omejevanje porabe. Kljub takšemu stanju nam je uspelo doseči spodbudne rezultate pri boljši opremljenosti šole in zdravstvenega doma ter opraviti večja vzdrževalna dela v otroškem vrtcu in domu starejših občanov.

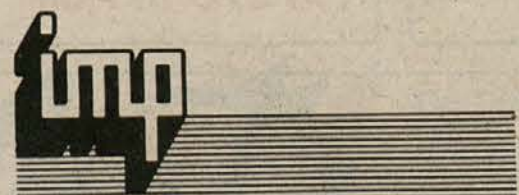
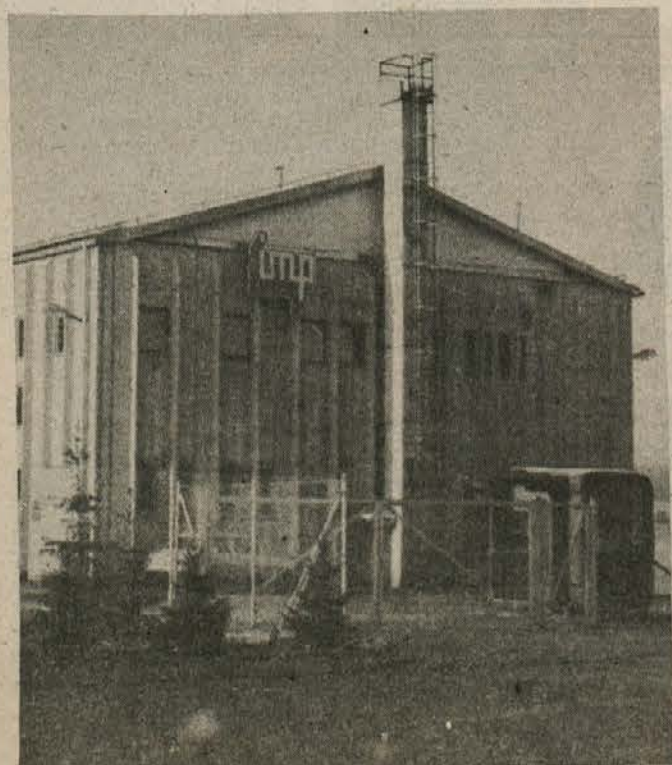
V zaostreni gospodarski situaciji in ob usihanju virov za investicije v komunalno infrastrukturo smo v tekočem letu ob pomoči pripadnikov JLA, MDA in velikega angažiranju krajanov nadaljevali izgradnjo komunalnih objektov. Skupna vrednost investicij v komunalno infrastrukturo znaša 1,7 milijarde dinarjev. Posodobljenih je bilo 6 km cest v skupni vrednosti 700 milijonov din. V rekonstrukcijo 4 km vodovoda je bilo vloženi 400 milijonov dinarjev, vrednost opravljenih del pri izgradnji telefonskega omrežja pa presega 600 milijonov dinarjev.

Pri snovanju nadaljnega razvoja gospodarstva v luči reform gospodarskega sistema vidimo napredek v dodatnih naporih v smeri prestrukturiranja, zagotavljanja novih, populzivnejših programov, optimalizaciji določenih obetajočih programov in večji orientaciji na zunanja tržišča.

Na področju gospodarske in komunalne infrastrukture nas v naslednjem letu čakajo velike naloge pri usmerjeni stanovanjski gradnji, izgradnji poslovno-trgovskega centra v Metliki, nadaljevanju uresničevanja programa samoprispevka, posebno na področju vodovoda in telefonskega omrežja.

Prizadevanja za prehod na višjo raven, večja pozornost kadrom, dosedanji razvoj, prizadevnost in pridnost delovnega človeka so jamstvo za uresničitev zastavljenih ciljev.

Predsednik skupščine občine Metlika: STANISLAV BAJUK, dipl. inž.

IMP IKO n.sol.o.
TOZD ČRPALKE - PROIZVODNJA ČRPALK IN AGREGATOV, n.sol.o. LJUBLJANA, JOŽETA JAME 12 OBRAT ELEKTROMOTORJEV METLIKA

PROIZVODNI PROGRAM TOZD-a ČRPALKE

- proizvodnja črpalk in agregatov
- proizvodnja drsnih tesnil
- proizvodnja vgradnih elektromotorjev za črpalke za centralno ogrevanje
- servisna služba za svojo proizvodnjo

ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU IN DNEVU REPUBLIKE

Naše črpalke so dosegle kvaliteto drugih proizvajalcev črpalk, kar nam omogoča izvoz.

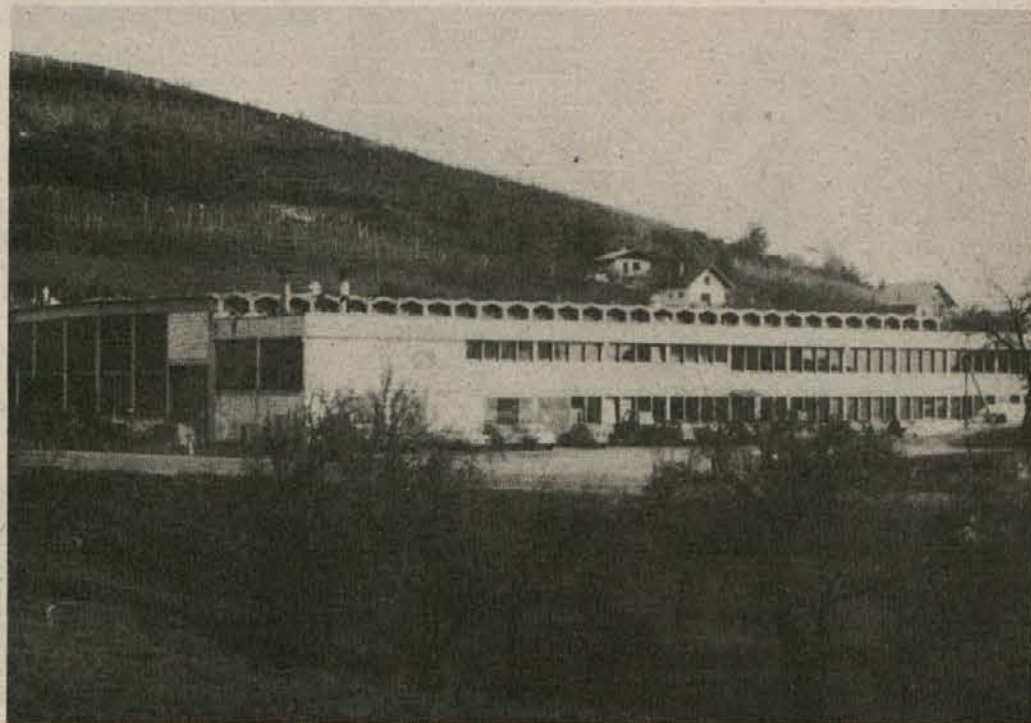

Industrija motornih vozil

OBRAT SUHOR

Krajanom krajevne skupnosti Suhor čestitamo za krajevni praznik, občanom občine Metlika za občinski praznik in vsem za dan republike

**ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OBČINE
IN DAN
REPUBLIKE,
29. NOVEMBER**

Proizvodni program:
nedrčki, stezniki, pasovi za nogavice, hlačke

obrtna
zadruga
metlika

- proizvodna in storitvena dejavnost Metlika
- avtoprevoznništvo in gradbena mehanizacija Metlika
tel. 068/58-510, 58-179, 58-201, 58-598

S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI

- avtoprevoznništvo in gradbena mehanizacija
Novo mesto, Kastelčeva 9 068/23-001
- avtoprevoznništvo in gradbena mehanizacija
Ljubljana, Trubarjeva 77 061/313-749
- avtoprevoznništvo in gradbena enota Krško 068/72-505
- špedicija Čatež 068/62-039

**ČESTITA VSEM SVOJIM ČLANOM, KOOPERANTOM,
POSLOVNIM PARTNERJEM IN VSEM OBČANOM ZA
PRAZNIK OBČINE METLIKA IN DAN REPUBLIKE
TER SE PRIPOROČA S SVOJIMI IZDELKI
IN STORITVAMI!**

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

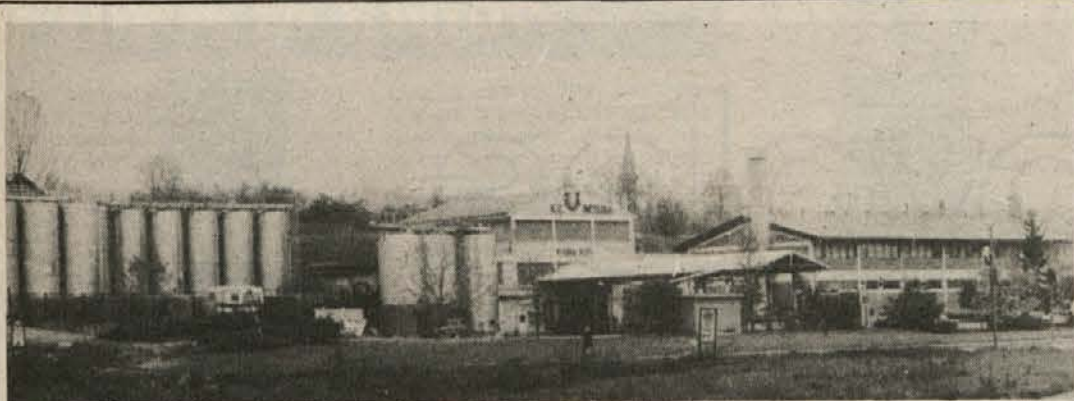
TOZD ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU METLIKA

Dejavnost:

krovsko-kleparska, slikopleskarska,
fasaderska, kamnoseška dela

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE IN DNEVU REPUBLIKE!

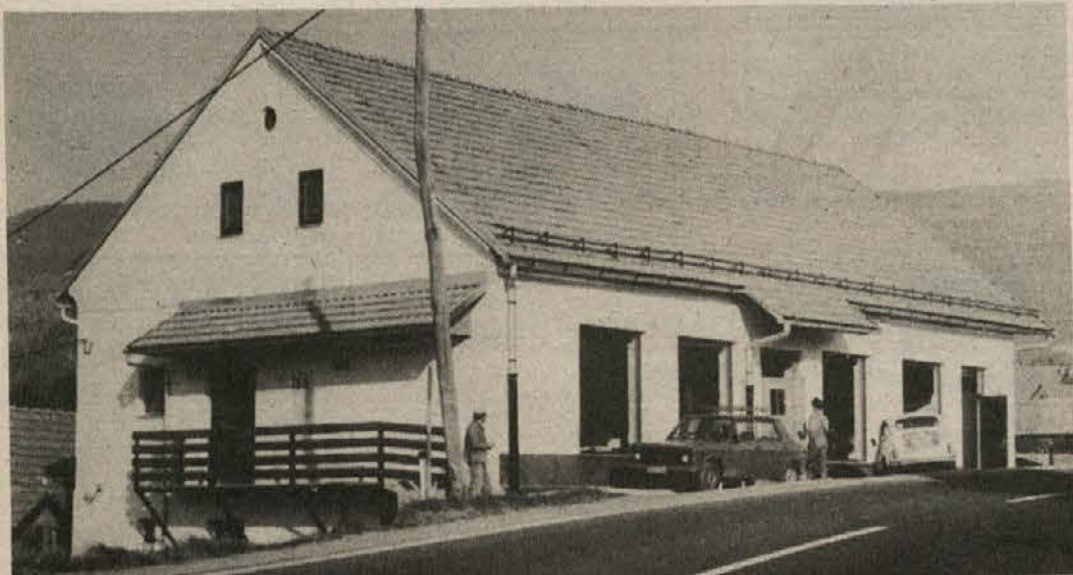
Kmetijska zadruga

Metlika N.SOLO. 68330 METLIKA

TRG SVOBODE 3—TEL. 068/58-261, 58-379

MERCATOR — »KIT« Kmetijska zadruga Metlika, ki jo sestavljajo temeljne enote TOZD Vinska klet in TZO Kooperacija, TOZD Trgovina na drobno, zagotavljajo uspešno sodelovanje z vsemi kmetijskimi proizvajalci, pa tudi z vsemi kupci in potrošniki.

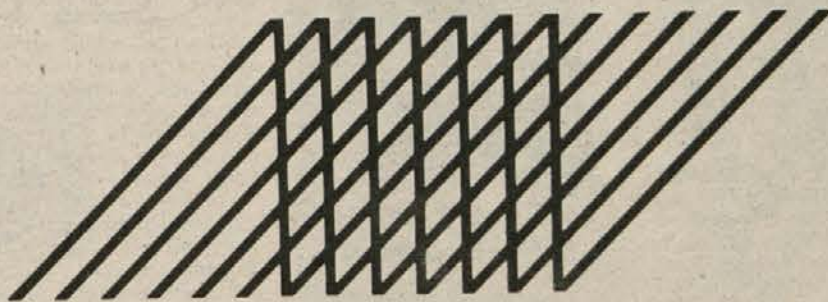
Samo dolgoročno in pošteno sodelovanje med proizvajalci grozdja, sadja, mesa, mleka, krompirja in ostalih kmetijskih pridelkov na eni strani in Kmetijsko zadrugo na drugi strani lahko zagotovi trajno preskrbo s kakovostnimi pridelki naših občanov.

Obnovljena trgovina KZ Metlika na Suhorju

Članom zadruga, kooperantom, poslovnim partnerjem in ostalim občanom čestitamo za praznik občine Metlika in za dan republike

ZA PRAZNIK OBČINE METLIKA IN DAN REPUBLIKE, 29. NOVEMBER, ČESTITAMO POSLOVNIM PRIJATELJEM IN VSEM OBČANOM

NOVOTEKS
TOZD PREDILNICA METLIKA

beti belokranjska
trikotažna
industrija
metlika

ČESTITAMO OBČANOM
IN DELOVNIM LJUDEM OB
OBČINSKEM PRAZNIKU
IN DNEVU REPUBLIKE

beti belokranjska
trikotažna
industrija
metlika

Proizvaja in prodaja:

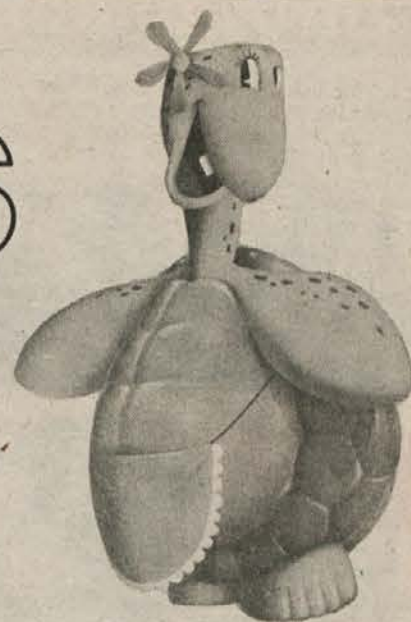
1. vse vrste sintetičnih in volnenih prej,
2. metražno blago: vse vrste kaširanih in nekaširanih trikotažnih pletiv za usnjarsko, pohištveno in avtomobilsko industrijo ter vse vrste oplemenitenih (barvnih, beljenih in tiskanih) pletiv za nadaljno konfekcijsko predelavo in široko potrošnjo, in
3. konfekcijske izdelke: moško, žensko in otroško trikotažno perilo ter vrhnja oblačila in kopalke.

Obiščite našo industrijsko prodajalno v neposredni bližini tovarne, ki je odprta vsak dan od 7.00 do 19.00 ure, razen ob sobotah, ko je odprta od 7.00 do 13.00 ure.

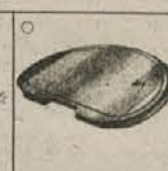
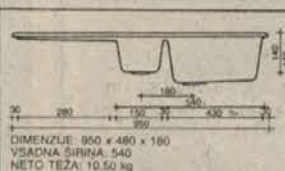
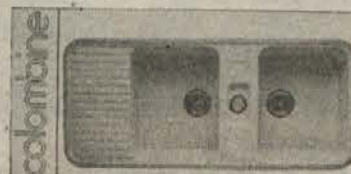

novoles

kolpa-ker

kolpa-san

**ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE
IN DNEVU REPUBLIKE!**

**Avtoservis
ZASTAVA-FIAT-LADA-TOMOS
Avtovleka nonstop**

Obveščamo cenjene stranke, da smo spremenili delovni čas obratovalnice:
— del. čas od 8. do 16. ure.
— delamo samo po predhodnem naročilu
— rezervni deli na zalogi
— garancija na opravljeno delo.
Priporočamo se za usluge! Janez Molek, Gradac v Beli krajini, tel. (068) 57-207. (5464-OB-46)

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. novembra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market na Cesti herojev
- v Sentjerneju: Samopostrežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Kmetijska zadruga

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 3. decembra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market na Kristanovi
- v Sentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Kmetijska zadruga
- v Straži: Market Dolenjka

Ker je sobota delovna, bodo vse ostale prodajalne živil odprte do 15. ure.

KOMUNALA TREBNJE Delavski svet KOMUNALA TREBNJE

razpisuje naslednja prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. vodja tehnične službe

Pogoji: višja ali visoka izobrazba tehnične smeri, 4 oz. 2 leti delovnih izkušenj

2. vodja kadrovske-spološne službe

Pogoji: višja ali visoka izobrazba pravne ali upravne smeri, 4 oz. 2 leti delovnih izkušenj

3. vodja finančno-računovodske službe

Pogoji: višja ali visoka izobrazba ekonomske smeri, 4. oz. 2 leti delovnih izkušenj

Dela in naloge razpisujemo za štiriletno mandatno obdobje. Kandidati naj svoje prijave s pisnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in z opisom dosedanjega dela pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: KOMUNALA Trebnje, Goliev trg 9, 68210 Trebnje, z oznako na ovojnicu »Za razpisno komisijo.«
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

522/47-48

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST TREBNJE

objavlja

RAZPIS RAZISKOVALNIH NALOG ZA LETO 1989

1. Občinska raziskovalna skupnost Trebnje razpisuje natečaj za izbor raziskovalnih nalog v letu 1989, pomembnih za družbenoekonomski razvoj občine.
2. Občinska raziskovalna skupnost Trebnje poziva vse delovne organizacije in skupnosti v občini, da prijavijo raziskovalne naloge, ki jih opravljajo oziroma jih imajo planirane za leto 1989.
3. Skupnost bo na podlagi prijavljenih raziskovalnih nalog proučila njihovo pomembnost za širšo družbeno skupnost oziroma posamezno delovno organizacijo — skupnost in pomagala pri financiranju.
4. Prijava mora vsebovati:
  - naziv organizacije, ki predlaga raziskovalno nalogo in naziv organizacije, ki jo bo izvajala,
  - naslov raziskovalne naloge,
  - cilje in namen naloge,
  - uporabnost rezultatov,
  - predvideni rok za izdelavo naloge in finančni predračun.
5. Rok za prijavo nalog je 31. december 1988. Naslov: OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST TREBNJE, Baragov trg 1, 68210 TREBNJE.

Slovenija
Moja dežela.

**Specializirano podjetje
za industrijsko opremo
TOZD IKON
Kostanjevica na Krki
Krška cesta 6**

objavlja dela in naloge

1. vodja prodajno-projektivne enote
2. vodja tehnično-proizvodne enote

Kandidate morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje

Pod 1:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo strojne smeri
- da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj, ki so dokazane z delovnimi uspehi, doseženimi z večletnim uspešnim opravljanjem del in nalog na tem ali podobnem področju
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
- da aktivno obvlada en svetovni jezik

Pod 2:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo strojne smeri
- da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj, ki so dokazane z delovnimi uspehi, doseženimi z večletnim uspešnim opravljanjem del in nalog na tem ali podobnem področju
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
- da aktivno obvlada en svetovni jezik

Pod 1 in 2 traja mandat 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: SOP Krško TOZD IKON, Krška cesta 6 68311 Kostanjevica na Krki. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

3. K sodelovanju vabimo sodelavce za opravljanje

elektro projektantskih del

- Od kandidatov pričakujemo
- visoko, višjo ali srednjo strokovno izobrazbo elektro smeri
  - strokovni izpit za projektiranje
  - znanje tujega jezika
  - izkušnje na enakih ali podobnih delih

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. S prijavljenimi kandidati bomo opravili razgovor.

**TOZD KOMUNALA
odbor za medsebojna razmerja**

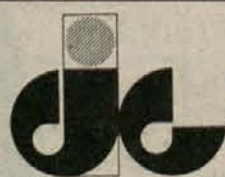
objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas

- a) SPLOŠNO KADROVSKA OPRAVILA
- b) FAKTURIRANJE IN OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH DEL

Pogoji:
pod a)
VI. stopnja strokovne izobrazbe — pravnik 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
pod b)
V. stopnja strokovne izobrazbe — ekonomske smeri ali IV. stopnja strokovne izobrazbe — administrator 6 mesecev delovne prakse

Pisne prijave kandidatov sprejema odbor za medsebojna razmerja TOZD Komunala v 8 dneh po objavi razpisa. Rok za izbiro kandidata je 15 dni, za obvestilo kandidata pa 7 dni po izbiri.

520/47-48

**dolenjski
informativni
center n.s.o.
novo mesto**

razpisuje prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa DO

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske, pravne, politološke ali grafične smeri
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj
- da je dosegel pri svojem prejšnjem delu pomembne organizacijsko-vodstvene uspehe
- da ima pozitiven odnos do samoupravljanja in je državljan SFRJ.

Mandat traja 4 leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 20 dneh po razpisu na naslov: Dolenjski informativni center Novo mesto, Novo mesto — splošna in kadrovska služba, Glavni trg 24. Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v zakonskem roku.

tedenski koledar

Četrtek, 24. novembra — Flora Petek, 25. novembra — Katarina Sobota, 26. novembra — Konrad Nedelja, 27. novembra — Virgil Ponedeljek, 28. novembra — Jakob Torex, 29. novembra — Dan republike

tava Nema frke za frkonje, 2. 12. (ob 22. uri) italijanski erotični film Kaligula iz Mesalina, 5. 12. (ob 20. uri) jugoslovanski film Za zdaj brez dobrega naslova, 6. in 7. 12. (ob 20. uri) ameriški film Čarovnice iz Eastwicka, 7. 12. (ob 17. uri) risanke

LUNINE MENE

1. decembra ob 7.49 — zadnji krajez

kino

BREŽICE: 25. in 26. 11. (ob 20. uri) italijanski erotični film Benečanka, 27. (ob 18. in 20. uri) in 28. 11. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Civilna patrila, 29. (ob 18. in 20. uri) in 30. 11. (ob 20. uri) ameriška fant. komedija Čarovnice iz Eastwicka

MIRNA PEČ: 25. 11. (ob 18. uri) ameriška komedija Fantovščina, 29. 11. (ob 18. uri) film Par-nepar, 2. 12. francoska komedija Žandarji in žandarke

službo dobi

ZA PRODAJO atraktivnega artikla iščemo ambiciozne prodajalce. Plačilo takoj. Tel. 84-986. (5626-SD-47)

ETAŽNO STANOVANJE (cca 75 m²) v Brestanici prodam najboljšemu ponudniku. Tel. (068) 27-893. (P47-27MO)

službo išče

DELAVEC z motorno žago opravlja storitve v Krškem. Telefon (0608) 31-885. (5542-SI-47)

BMW 1602 avtomatik, zelo dobro ohranjen, registriran do julija 1989, prodam. Justin Stribar, Hudo Brezje 1 a, 68293 Studenca. (P47-12MO)

stanovanja

SOBO oddam dijakinji. Tel. (068) 26-330. (5605-ST-47)

LADO 1200 prodam. Kličite od 14.30 ure dalje na telefon (068) 25-514. (5535-MV-47)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 27-292. (5547-MV-47)
ŠKODO 120 L prodam. Lekše, Hudenje 3, Škočjan. (5603-MV-47)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Cesta brigad 7, Novo mesto. (5622-MV-47)

VW 1200, dobro ohranjen, prodam. Cena ugodna. Franc Vrtovšek, Stolovnik 27, Brestanica. (P47-24MO)
126 PGL, maj 1988, prodam. Tel. (0608) 31-635. (5584-MV-47)
NSU 1200 ugodno prodam. Tel. (0608) 88-433. (5563-MV-47)

KOTLE za kuhanje živinske krme — ALFE lahko nabavite pri kotlarstvu Alojz KRALJ, tel. (063) 785-216. (P47-30MO)
PRAŠICA (približno 140 kg) prodam. Alojz Junc, Gor. Mokro Polje 8, Sentjernej. (5583-PR-47)

PARCELO (30 arov) na Ratežu, primerno za gradnjo, prodam. Naslov v upravi lista. (5538-PO-47)
VINOGRAD z zidanim na Velikem kamnu pri Koprivnici prodam. Voda, elektrika na parceli. Martin Salomon, Mali kamen 28, 68281 Senovo. (P47-58MO)

kmetijski stroji

TRAKTOR Zetor 4911, poškodovan, prodam. Radišek, Orehovo 59, Sevnica. (P47-17MO)
TRAKTOR IMT 533, plug IMT 755 in traktorsko prikloško, primerno tudi za daljši tovor - les, prodam. Niko Oberč, Radovlja 16, Šmarješke Toplice. (5555-KS-47)

TRAKTOR »Tomo Vinkovič« (21 KM), nov, ugodno prodam. Tel. (0608) 79-866. (P47-51MO)
GUME za traktor »Tomo Vinkovič« (30 KS) prodam. So malo rabljene. Tel. 22-020. (5612-KS-47)
IMT 539, nov, ugodno prodam. Marjan Gorenc, Zbure 38, Šmarješke Toplice. (5617-KS-47)

razno

SPREJMEM otroke v varstvo po novem letu. Tel. 27-312, sobota od 15. do 19. ure. (5567-RA-47)

preklci

MIRKO OBERČ, Vinji vrh 43, Šmarješke Toplice, pozivam JANO VENE, Brezovica, Sentjernej, da javno preklče neresnične izjave, sicer jo bom sodno preganjal. (5549-PK-47)

obvestila

IZOLACIJE-SERVIS ZAMRZOVALNIČNIK! Po nekaj letih delovanja je naš zamrzovalnik slabši. Začne točiti, rosi, od zunaj ledeni. Treba je menjati izolacijo pa še garancijo dobite. Ugodnost: plačilo s čeki na dva obroka. Tel. (062) 305-150 ali 413-606, Viktor PAJEK, nonstop. (P45-49MO)

IZGUBILA se je psica svetlorjave barve z belimi lisami in kovinsko ovratnico, sliši na ime KORA. Proti nagradi javite na telefon 84-455 ali 22-592.

LJUBITELJI dobre kapljice!

Obveščamo, da smo pričeli s prodajo novega vina, zelo kvalitetnega iz Plešivca. Cena je 1.500 din. Zvonimir Tomac, Dol. Reka 5, Jastrebarsko (prva ulica izza vinske kleti). (P47-39MO)

ženitne ponudbe

UPOKOJENEC, star 60 let, s svojim domom v Beli krajini, išče žensko — gospodinjico (od 55 do 60 let starosti). Naslov v upravi lista. (5543-ŽP-47)

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, svakinja in teta

MARIJA SIMONIČ
s Sel pri Otovcu

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, svakinja in teta

Pokopali smo jo dne 12. novembra 1988 na domačem pokopališču v Otovcu. Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, in znanecm, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in vence in jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo kolektivom TCP Djuro Salaj Krško, Obrtni združitvi Črnomelj, ZTO Novo mesto, zdravstvenemu osebju kirurgije Novo mesto, pevkam iz domačega kraja, Dragici Hiti za poslovljene besede in gospodu župniku za opravljeni cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustila naša
skrbna žena, mama, babica in sestra

ANICA AVSEC

z Malega Slatnika 26, Novo mesto

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih in tako številno spremstvo na zadnji poti. Hvala za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje, posebno pa še sindikatu PIONIRJA, TOZD MKI — sektor SI, KRKI, tovarni zdravil — TOZD Marketing, zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin pokojnici, Tekstorjevi za izrečene poslovilne besede in duhovniku za opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: vsi njeni najdražji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža,
očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZIJA ROBIDA

iz Budganje vasi 21

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in izrazili sožalje ter darovali cvetje. Najlepša hvala vaščanom za nesebično pomoč. Posebej se zahvaljujemo tov. Tomšiču in Ivanu Plutu za občutene poslovilne besede, g. župniku Srečku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem, lovski družini, GG Novo mesto, IMV Novo mesto, Gorjancem Straža, Zvezi rezervnih vojaških starešin in vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem hvala tudi za denarno pomoč.

Žalujoci: žena, hčerke in sinovi z družinami ter brat, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 98. letu starosti je sklenila svojo življenjsko pot najina ljubljena mama

MARIJA BELOPAVLOVIČ

Hrast 20

Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenim delavcem internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za zdravstveno pomoč in skrbno nego v zadnjih tednih njenega življenja. Prisrčna hvala Ani Kočevar in Jožetu Gerkišču za sočutne poslovilne besede in mešanemu pevskemu zboru Društva upokojencev Črnomelj za občuteno zapete žalostinke ter KO ZB Hrast in SOB Metlika za podarjena venca. Hvala vsem, ki ste se od pokojnice poslovili, se poklonili njenemu spominu ob odprtem grobu ter nama ustno ali pisno izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnico imeli radi, ji v življenju kakorkoli pomagali in se je s toplimi mislijo spomnili ob slovesu.

V globoki žalosti: sin Niko z družino, hčerka Danica in sorodniki Hrast pri Metliki, 14. nov. 1988

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi
mož, oče in stric

RUDI ZUPIN

Velike Brusnice 5

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in sosedom za pomoč, izraženo sožalje in podarjeno cvetje ter vsem tistim, ki so našega očeta obiskovali med boleznijo. Posebej naša zahvala dr. Gazvodovi, patronažni sestri Murnovi za dolgoletno zdravljenje, internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, DO Pionir-avto servis, Tovarni obutve Novo mesto, Kremenu, ZB Brusnice, govornikom Ivanu Perhaju in Ivanu Kralju za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljeni obred in pevkam za zapete žalostinke. Vsem, ki ste našega moža in očeta pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Fani, sinova Rudi, Tone z ženo Ano in vsi, ki smo ga imeli radi

Usoda je, da življenje mlado se izteče,
človeku vzame še tisto malo sreče.

V SPOMIN

2. decembra mineva 8 let, odkar nas je za
vedno zapustil

STANKO SIMONIČ

z Vinjega vrha

Sošolci, hvala vam za spomin na 10-letnico mature. Hvala vsem, ki se ga spominjate!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče,
brat in stric

ALOJZ KNEZ

iz Koldrja pri Šentjanžu

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Hvala osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, sorodnikom in znancem, kolektivom Metalna Krmelj, Trgovsko podjetje Sevnica in Izletnik PE Sevnica. Posebna zahvala župniku Janezu Zaletelju za opravljeni obred in Alojzu Flajsu za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Lojzka, otroci z družinami, sestri, brat in ostalo sorodstvo

V 85. letu starosti nas je zapustila

MARIJA HUDELJA

roj. Juršinič,

iz Gor. Suhorja pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so jo pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljeni obred ter zdravstvenemu osebju iz Vinice, posebno še M. Špecovi.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

Kje si, ljubi mož in ata,
kje tvoj zlati je obraz,
kje tvoje zlato je srce,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?

V SPOMIN

JOŽETU URANU

borcu NOB
iz Drage pri Šentrupertu

21. novembra je minilo leto žalosti, odkar si nas za vedno zapustil. Hvala vsem, ki obiskujete njegov tihi dom.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu nas je za vedno zapustil naš dragi
oče, brat, stric in stari oče

FRANC BRUDAR

s Potovega Vrha 16

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom za nesebično pomoč in izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje. Še posebej se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Potov Vrha — Slatnik, obema govornikom, pevskemu zboru, osebju visceralnega oddelka novomeške bolnišnice za skrb in nego ter gospodu župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi

Trpljenja mnogo, cvetja malo,
to ti je življenje dalo.
Povsod praznina,
a v srcu bolečina.

ZAHVALA

V Aalenu v Nemčiji je 8. novembra 1988 prenehalo biti plemenito srce drage
mame, sestre in tete

MIMICE PROSENIK

rojene 22. 11. 1925 v Gor. Leskovcu pri Blanci

S hvaležnostjo se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki ste mi pisno in ustno izrazili sožalje in izrekli tolažilne besede ter se od pokojne poslovili pred prevozom iz Aalena v domovino. Iskrena hvala tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in podarili cvetje, ki je prekrilo njeno prerano zadnje počivališče na pokopališču v Sevnici. Posebno se zahvaljujem družinam Perc, Košar, Kamenik, gospe Medvedovi in Veršečevi za nesebično pomoč v času bolezni in ob smrti. Hvala pevcem pevskega zbora Brestanica — Senovo za zapete žalostinke, tov. Jožetu Moškoni za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala.

Žalujoca hčerka Sonja v imenu sorodnikov

Hladen veter je zapihal,
je na zemljo padla noč,
žalost je prekrila srca naša,
ker odšel si proč.

ZAHVALA

V 40. letu nas je tragično zapustil dragi mož, ati, brat, stric, zet in boter

JOŽE BRINOVEC

iz Brezovice 7 a

Ob boleči nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, podarili vence in cvetje, izrekli sožalje, nudili denarno pomoč in pokojnika v tako velikem številu pospremili na prerani zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družinam Troha, Frantar, Bregač, Kos in Per, DO Elektro Novo mesto, Elektro Ljubljana-mesto, Elektro Šentjernej, Krka, tovarna zdravil, TOZD Tehnoservis, Zdravilišče Šmarješke Toplice, TOZD Biokemija in DSSD. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred, cerkvenim pevcem s Trebelnega za zapete žalostinke in govorniku tov. Jeraju iz Elektra Novo mesto za poslovilne besede. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoci: žena Marica, sin Bogdan, hči Damjana, bratje in sestra z družinami in vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naših najdražjih

MARJANA, TEODORE, MATIJE in GAŠPERJA MARN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jih pospremili na zadnji poti, jim darovali toliko cvetja in nam izrazili pisna in ustna sožalja. Posebno zahvalo smo dolžni Marjanovim sodelavcem iz Agroprogresa in Tejinim kolegom s SŠPTNU, osnovni šoli Katja Rupena, kakor tudi garniziji in občini Bihac. Zahvaljujemo se govornikom za poslovilne besede, učencem za častno stražo, pripadnikom JLA, pevskim zborom in duhovnikom za spremstvo.

Žalujoci

Novo mesto, 20. nov. 1988

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po hudi in dolgi bolezni je v 61. letu umrl dragi mož, oče in stari oče

JOŽE OVNIČEK

z Dolža 65

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, hvala za toliko lepih vencev in cvetja. Zahvaljujemo se Gozdnemu gospodarstvu, Komunalni, Čestnemu podjetju TOZD Gradnje, očesnemu oddelku novomeške bolnišnice za podarjene vence in denarno pomoč. Zahvaljujemo se vsem zdravnikom in osebju zdravstvenega doma Novo mesto za lajšanje bolečin v času bolezni. Zahvaljujemo se dobrim sosedom, posebno Micki Hočevarji in Saškovi mami, gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

